

بررسی عملکرد سازمان بسیج دانشجویی در مقابله

با تهدیدات نرم (مورد مطالعه: استان لرستان)

دکتر محمدجواد سبحانی فر*

باقر ولیان**

بهروز شهبازی***

تاریخ دریافت: ۹۳/۱۱/۲۷

تاریخ پذیرش: ۹۴/۰۴/۳۱

چکیده

این تحقیق به بررسی عملکرد سازمان بسیج دانشجویی با مطالعه موردی استان لرستان در مقابله با تهدیدات نرم می‌پردازد. برای بررسی این موضوع، فعالیت‌های فرهنگی، اعتقادی، سیاسی، علمی، مطالعاتی و پژوهشی بسیج دانشجویی این استان در مقابله با تهدیدات نرم مورد ارزیابی قرار گرفته است. برای گردآوری اطلاعات در بخش نظری با بهره‌گیری از کتابخانه، اسناد و مدارک، ادبیات تحقیق تدوین گردیده و در بخش میدانی از تکنیک پرسشنامه براساس مقیاس طیف پنج گزینه‌ای "لیکرت" استفاده شده است. در این نوشتار، کل جامعه آماری $n=23928$ نفر از دانشجویان بسیجی، اساتید و کارکنان در حال فعالیت در بسیج دانشجویی دانشگاه‌های این استان بوده‌اند. حجم نمونه $n=239$ نفر بوده که تعداد ۲۶۰ پرسشنامه توزیع و ۲۴۳ عدد از آنها جمع‌آوری شد. از این تعداد نیز ۵ پرسشنامه به علت نقص باطل و تنها ۲۳۸ عدد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. داده‌های حاصل از تحقیق براساس روش تحلیل محتوایی و به کمک نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در نتیجه‌گیری کلی می‌توان اینگونه بیان داشت که عملکرد این سازمان در همه فعالیت‌های فوق به استثنای فرهنگی، اعتقادی مناسب نبوده است که در این راستا پیشنهادهایی به مسئولین و دست‌اندرکاران ارائه گردیده است.

کلیدواژه‌ها: بسیج دانشجویی، تهدید نرم.

* - دانشیار دانشگاه جامع امام حسین (ع)

** - نویسنده مسئول: کارشناس ارشد مطالعات دفاعی استراتژیک

*** - دانشجوی دکتری مدیریت راهبردی دفاعی دانشگاه عالی دفاع ملی،

۱. مقدمه

بسیج دانشجویی با پیام تاریخی حضرت امام خمینی (ره) در تاریخ دوم آذرماه سال ۱۳۶۷ و با رسالت دفاع از اسلام و انقلاب و جلوگیری از نفوذ ابدی بیگانه در دانشگاه‌ها و پاسداری از اصول نه شرقی و نه غربی در اکثریت قریب به اتفاق مراکز آموزش عالی در سراسر کشور تشکیل شده است. هدف آرمانی بسیج دانشجویی همان بیان نورانی حضرت امام خمینی (ره) است که فرمودند "دانشگاه باید کارخانه انسان سازی باشد". برای تحقق این مهم آنچه بیش از همه ضروری می‌نماید و دانشگاه برای وصول به سعادت و تامین آن در جامعه به شدت به آن نیاز دارد، گسترش فرهنگ دینی است و گسترش فرهنگ دینی جز با گسترش معنویت، معرفت، بصیرت و غنای علمی در دانشگاه‌ها میسر نخواهد شد. دانشگاه به فرموده امام راحل (ره) "مبدأ همه تحولات است" دانشگاه، نخبگان جوانی را در درون خود دارد که دارای اهداف و آرمان‌های متعالی و موصوف به صفات حق طلبی، ظلم‌ستیزی، عدالت‌خواهی، آزاداندیشی و نقادی هستند. طبیعی است که این مجموعه جوان با این آرمان‌های متعالی، نسبت به مسایل پیرامون خویش، مشکلات داخلی کشور و دشمنی‌های بیرون کشور حساس باشد و پیشگام ملت مسیر سعادت را برای دنیای امروز و نسل‌های آینده طلب کند. نظام اسلامی که انفجار نور در دنیای ظلمت کده قرن بیستم بود خود دارای زیباترین آرمان‌های سعادت‌آفرین و جذاب‌ترین سرودهای آزادیبخش برای ملت ایران و ملل سراسر جهان می‌باشد. بنا به تجربه، هر جا مسئولین کشور از آرمان‌های بلند حضرت امام خمینی (ره) فاصله گرفتند کشور دچار مشکلات، تنش‌ها و چالش گردیده است. امروز ایران اسلامی در جهت حفظ استقلال و تمامیت ارضی بیش از هر زمان دیگر، به بازگشت در جهت آرمان‌ها و اندیشه‌های تابناک امام راحل (ره) و رهنمودهای راهبردی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) نیاز دارد. بسیج دانشجویی افتخار دارد که متعلق به همه ملت، اصل نظام، انقلاب و سنگربان جبهه فرهنگی با پیروی از اصل مترقی و نجات‌بخش ولایت فقیه بوده و کار ویژه فعالیت دانشجویان بسیجی، حراست و پاسداری از اصول بنیادین اسلام و انقلاب، عزت و شرف ملت، تامین سعادت جامعه و کشور، و حفظ استقلال ملی و فرهنگی است و در این راه هرگز خود را محدود به مرزهای جغرافیایی رایج ندانسته و برخورد لازم می‌داند تا در دفاع از آرمان‌های زیربنایی معمار کبیر انقلاب و آرزوهای مقام معظم رهبری با بیان حقایق انقلاب و تبیین اندیشه‌های اسلام

ناب محمدی (ص) برای زمینه‌سازی فکری به منظور تشکیل بسیج جهانی اسلام، حرکتی جهادی و جهانی آغاز نماید. این تشکل به عنوان بخشی از پیکره عظیم و ارزشمند بسیج علی‌رغم تشابهات ساختاری و رفتاری و به دلیل اختلافات بستر فعالیت، کیفیت عمل و مواجهه با محیط‌های علمی، فرهنگی و دانشجویی، تفاوت‌های عمده‌ای به لحاظ اهداف میانی، مأموریت‌ها و وظایف با دیگر اقشار بسیج دارد که این تفاوت‌ها حساسیت‌های ویژه‌ای را برای آن رقم می‌زند و نیاز به تقویت، توسعه، انسجام علمی و عملی، بازسازی مداوم و مستمر، سازماندهی به منظور آمادگی ورود به عرصه‌های جدید را به لحاظ برقراری ارتباط گسترده و پیچیده‌تر بین قشرهای دانشجو، دانشگاه و جامعه با آن و همچنین نقش‌پذیری مؤثر و کارآمدی بیشتر خود در عرصه‌های مختلف را طلب می‌نماید.

۲. بیان مسئله

"برای تغییر در حکومت یا تغییر حکومت‌ها، از شیوه‌های مختلف استفاده می‌شود. یکی از آن شیوه‌ها کودتا است که با نارضایتی بخشی از نظامیان به صورت خشونت‌آمیز صورت می‌گیرد و شکل دیگر، شورش‌های اجتماعی، اصلاحات و جنبش‌ها، انقلاب‌های اجتماعی، انقلاب‌های رنگی یا مخملین، تهاجم و یا جنگ‌های داخلی است. اما امروزه جهان غرب خاصه آمریکا، قدرت جدیدی با عنوان قدرت نرم را بر پیشانی دو قدرت پیشین (قدرت سخت و قدرت اقتصادی) خود قرار داده است که با به کارگیری این قدرت با کمترین هزینه، اهداف استراتژیک و مهمی را تعقیب می‌نماید." (رنجبران، ۱۳۸۸: ۲۲)

نظام سلطه پس از ناکامی در رویکردهای سخت برای مقابله با انقلاب اسلامی (طراحی کودتای نوژه، بازی جنگ تحمیلی هشت ساله، راه‌اندازی جنگ‌های داخلی قومیتی و تجزیه‌طلبی در نقاط مرزی کردستان، خوزستان، ترکمن صحرا و بلوچستان) رویکرد خود را به تهدید نرم تغییر دادند. با وجود هشدارهای مکرر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) دشمن موفق شد در غفلت فرهنگی و اجتماعی، ارکان حمایتی نظام را مورد هدف قرار دهد و در یک دهه فعالیت مستمر، پایگاه معتاب‌هی در حوزه رسانه‌ای، دانشگاهی، دانشجویی روشنفکری و در عرصه‌های تولید و توزیع اندیشه (قدرت نرم) برای خویش فراهم سازد و اپوزیسیون سنتی را به عنوان نماد جعلی

مبارزه با جمهوری اسلامی ایران حفظ نماید تا با این آدرس نادرست، ما را از توجه و تمرکز بر عرصه‌های براندازی نرم غافل سازد. به همین دلیل است که رهبر معظم انقلاب در یک راهبرد بلندمدت از مفاهیم تهاجم فرهنگی (۱۳۷۰) تا ناتوی فرهنگی (۱۳۷۵) و جنگ نرم (۱۳۸۸) به عنوان دغدغه‌های اصلی کشور یاد می‌کنند و این نگرانی‌ها در هیاهوی ساختگی غرب علیه ایران به فراموشی سپرده می‌شود. بنابراین ضروری است تا با عنایت به موفقیت و جایگاه حساس و استراتژیک نظام مقدس جمهوری اسلامی به نحوی جدی و شایسته با این جبهه جنگی برخورد نموده و سازوکار لازم را - اعم از حوزه‌های نظری و کاربردی - فراهم ساخت. بسیج دانشجویی پس از تشکیل و بویژه در اواخر سال ۱۳۷۹ در تبعیت از فرامین رهبری در برخورد جدی با دشمن در جبهه فرهنگی، فعالیت‌هایی علمی مبتنی بر رویکرد آینده‌نگرانه و استراتژیک در این زمینه را آغاز نمود که بحمدالله منجر به تغییرات بینشی، نگرشی، روشی و ساختاری در درون این مجموعه گردید. جلوه‌های این تشکل، فعالیت‌های مضاعف آن در عرصه‌های فرهنگی و اعتقادی، سیاسی، علمی و راه‌اندازی مرکز مطالعات و پژوهش در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور بوده که به فضل الهی با گذشت زمان، بر انسجام، اثربخشی و پویایی آن در راستای نقش‌آفرینی شایسته در عرصه‌های دانشگاه، اجتماع - اعم از داخل و فرای مرزهای جغرافیایی - در ابعاد اعتقادی، فرهنگی، علمی، سیاسی، ورزشی، صنعتی و آمادگی‌های دفاعی افزوده شده است.

باتوجه به توضیحات فوق و اهمیت و ضرورت مقابله با تهدیدات نرم نظام سلطه و نقش اساسی دانشگاه‌ها و بویژه بسیج دانشجویی و تأثیر عملکرد آنها در این جبهه جدید دشمن، این تحقیق قصد دارد عملکرد بسیج دانشجویی استان لرستان را در مقابله با تهدیدات نرم بیان نماید.

۳. اهمیت و ضرورت تحقیق

۳-۱. اهمیت

الف) اهمیت وقوع رویداد تهدید نرم، اتفاقاتی که در این راستا در محیط‌های دانشگاهی در حال وقوع است و معرفی جریان‌ات و چگونگی مدیریت و مقابله با آنان در سطح دانشگاه‌های استان لرستان.

ب) بررسی ایجاد زمینه‌های ساختاری و برنامه‌ای بسیج دانشجویی در دانشگاه‌ها به منظور توانمندسازی آن تشکل برای مقابله با تهدیدات نرم.

۲-۳. ضرورت

الف) بازشناسی و شناخت میزان تأثیرگذاری فعالیت‌های دشمنان نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران با شگرد تهدیدات نرم در دانشگاه‌ها.
ب) بررسی و شناخت میزان تأثیرگذاری برنامه‌های مصوب بسیج دانشجویی در مقابله و رویارویی میدانی با فعالیت‌های گسترده دشمنان در حوزه تهدیدات نرم.

۴. متغیرهای تحقیق

در این تحقیق، عملکرد بسیج دانشجویی به عنوان "متغیر مستقل" و "تهدیدات نرم" به عنوان "متغیر وابسته" مدنظر می‌باشد.

۵. تعاریف

۵-۱. تعریف نظری بسیج دانشجویی

سازمانی است تحت پوشش و حمایت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که در سال ۱۳۶۷ با پیام نورانی حضرت امام خمینی (ره) با هدف دفاع از اصول نه شرقی و نه غربی، تأمین نیازهای طالبان اسلام ناب محمدی (ص) و ایجاد سازماندهی نیروهای مسلمان در دانشگاه‌ها پی‌ریزی گشته و در سال ۱۳۶۸ نیز مقام معظم رهبری (مدظله العالی) علاوه بر موافقت با ادامه فعالیت، وجود آن را در دانشگاه‌ها لازم و ضروری دانسته‌اند (بی‌نا، ۱۳۸۲: ۱۵۰).

۵-۲. تعریف عملیاتی بسیج دانشجویی

از نظر محقق: بسیج دانشجویی تشکلی است فعال از پیکره عظیم بسیج در سطح دانشگاه‌ها که اهداف و رسالت آن، دفاع از اسلام ناب محمدی (ص) و حراست از دست‌آوردهای انقلاب اسلامی و جلوگیری از نفوذ ایادی و افکار بیگانه با تأکید بر اصول نه شرقی و نه غربی در این جبهه فرهنگی می‌باشد.

۳-۵. تعریف نظری تهدید نرم

تهدید نرم عبارت است از تمامی اقداماتی که موجب شود تا اهداف، ارزش‌های حیاتی و اصیل یک نظام سیاسی از لحاظ فرهنگی به خطر افتد یا موجب ایجاد تغییر و تحول اساسی در باورها و ارزش‌های اصلی نظام (استحاله فرهنگی) شود. تهدید نرم همان براندازی خاموش است. تغییرات ناشی از تهدید نرم ماهوی، آرام و تدریجی است. این تهدید همراه با آرامش و خالی از روش‌های فیزیکی و به شکل قانونی و با استفاده از ابزارهای تبلیغات، رسانه، احزاب، تشکل‌های صنفی و قشری اعمال می‌شود (نائینی، ۱۳۸۷: ۲۸).

۴-۵. تعریف عملیاتی تهدید نرم

از نظر محقق: تهدید نرم به نبرد خاموش و خزنده‌ای اطلاق می‌گردد که در آن، عامل تهدید بدون تظاهر به دشمنی و به کارگیری سلاح و تجهیزات نظامی، در پی از پا در آوردن اندیشه و تفکر جامعه هدف بوده تا بتواند با سست نمودن حلقه‌های فکری، فرهنگی و تسلط بر رفتار، در حاکمیت سیاسی - اجتماعی ایجاد تزلزل نموده و آن را مطیع و بازیچه افکار خود نماید.

۶. سؤالات تحقیق

۱-۶. سؤال اصلی

۱-۱-۶- عملکرد بسیج دانشجویی استان لرستان در راستای مقابله با تهدیدات نرم چگونه بوده است؟

۲-۶. سؤالات فرعی

۱-۲-۶- فعالیت‌های فرهنگی - اعتقادی بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم چگونه بوده است؟

۲-۲-۶- فعالیت‌های سیاسی بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم چگونه بوده است؟

- ۳-۲-۶- فعالیتهای علمی بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم چگونه بوده است؟
- ۴-۲-۶- فعالیتهای مرکز مطالعات و پژوهش بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم چگونه بوده است؟

۷. روش تحقیق

روش تحقیق، توصیفی - تحلیلی - پیمایشی بوده که ابتدا از طریق منابع کتابخانه‌ای (اسنادی) انجام و سپس بواسطه پرسشنامه و اطلاعات جمع‌آوری و تحلیل می‌گردد.

۸. جامعه آماری

در این تحقیق کل جامعه آماری $n=23928$ نفر دانشجویان، اساتید و تعدادی کارکنان با عضویت‌های مختلف در بسیج دانشجویی و پایگاه‌های بسیج دانشجویی مستقر در دانشگاه‌های استان لرستان بوده‌اند.

۹. جامعه نمونه آماری و حجم آن

$$\frac{23928(1/96)^2 \cdot 0.5(1-0.5)}{23928(0.063)^2 + (1/96)^2 \cdot 0.5(1-0.5)} = 239$$

$$n = \frac{NT^2S^2}{Nd^2 + T^2S^2} = 239$$

$$T = 1/96$$

$$S^2 = P(1-P)$$

$$D = 0.063$$

در این تحقیق، حجم جامعه نمونه آماری؛ n برابر با ۲۳۹ نفر می‌باشند، تعداد ۳۶۰ پرسشنامه توزیع و تنها ۲۴۳ عدد آنها جمع‌آوری شد که ۵ عدد از آنها به علت نقص باطل و تنها ۲۳۸ عدد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

۱۰. روش تجزیه و تحلیل یافته‌ها

برای تجزیه و تحلیل توصیفی یافته‌ها از جداول فراوانی استفاده شده است. برای به دست آوردن میزان همبستگی و به دلیل اینکه متغیرها، کیفی و مقیاس رتبه‌ای اسمی است از آزمون t تک نمونه‌ای در آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است.

۱۱. مبانی نظری

۱-۱۱. تهدیدات نرم

۱-۱-۱۱. تهدید نرم از کلام رهبری معظم انقلاب

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) از ابتدای دهه هفتاد، در ضرورت و اهمیت تهاجم فرهنگی و تهدید نرم دشمن علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران سخنان و اشارات فراوانی داشته‌اند که برحسب ضرورت و اهمیت این رویارویی مهم، در ذیل به فرازی از آنها اشاره خواهیم کرد.

"تهدیدهایی که متوجه آینده درخشان ماست، دو نوع است: تهدیدهای خارجی، تهدیدهای داخلی. من ابتدا این یک کلمه را بگویم که اگر از داخل، این ملت دشمن نداشته باشد، عامل نفوذی نداشته باشد و دو چهرگان در مسایل کشور تخریب نکنند، دشمن خارجی نمی‌تواند کار زیادی انجام دهد. البته توجه کنید که بعضی از تهدیدها از درون خود ما و در میان نفس خود ماست. من می‌گویم هر چیزی که به سلامت و ایمان و عزم و نشاط لطمه بزند و کار و کوشش و تحصیل جوانان را معوق بگذارد، تهدید است. ولنگاری تهدید است، بی‌بندوباری تهدید است، مواد مخدر تهدید است، بی‌اهمیتی به علم و درس و کار تهدید است، سرگرم شدن به مناقشات اجتماعی بیهوده تهدید است، درگیری‌های داخلی تهدید است، بی‌اعتمادی به نظام و مسئولان تهدید است، البته غفلت مسئولان هم تهدید است، برنامه‌ریزی دشمن بیرونی هم تهدید است. یک ملت بیدار، یک ملت آگاه، یک ملت زنده، یک ملت جوان، یک ملت انقلابی مثل ملت ما، باید همه این تهدیدها را از سر راه خود بردارد" (سبحانی فر و دیگران، ۱۳۹۱: ۲۹۱).

و یا در مواردی دیگر می‌فرماید:

۱- جنگ نرم، یعنی تهاجم به مرزهای ایمانی، عقیدتی و فرهنگی (۲۲ اردیبهشت ۸۸)

- ۲- جنگ نرم، یعنی ایجاد تردید در دل‌ها و ذهن‌های مردم (۴ آذر ۸۸)
- ۳- جنگ نرم جنگی است برای نا امید ساختن مردم از مبارزه (۱۵ اردیبهشت ۷۲)
- ۴- تهاجم فرهنگی را نباید انکار کرد، وجود دارد. به قول امیر المومنین (صلوات الله علیهم)، (من نام لم ینم عنه) اگر شما را در سنگر خواب برد، معنایش این نیست که دشمنت هم در سنگر مقابل خوابش برده است، تو خوابت برده، سعی کن خود را بیدار کنی (۲۰ آذر ۱۳۷۰).
- "وقتی انسان، تجهیز، صف‌آرایی، دهان‌های با حقد و غضب گشوده شده و دندان‌های با غیظ فشرده شده علیه انقلاب، امام خمینی (ره) و آرمان‌های نظام اسلامی را می‌بیند وجود این جنگ نرم را باور می‌کند، هرچند ممکن است عده‌ای اینها را نبینند.

۱۱-۱-۲. ماهیت تهدید نرم

تهدیدات نرم را می‌توان تحولاتی دانست که الگوهای رفتاری یک ملت یا هویت فرهنگی و نظام سیاسی آن کشور را به گونه‌ای در معرض خطر قرار دهند و بیم آن رود که در آنها تغییر ماهوی و اساسی صورت پذیرد. پیچیده‌ترین و مهم‌ترین مؤلفه امنیت ملی هر کشور، امنیت نرم است. برای یک حکومت مردمی و دینی که مؤلفه‌های نرم‌افزاری امنیت در آن جایگاهی والاتر دارد، این امر اهمیت بیشتری خواهد داشت و طبیعی است که هرچه این تحولات مبانی فکری و اعتقادی دیگران را بیشتر به چالش بکشد تهدیدات بیشتری نیز متوجه آن خواهد بود. بنابراین، این تهدید نرم در پی ایجاد بحرانهای فرهنگی - سیاسی در جامعه برای دستیابی به اهداف و اغراض خود است.

این تهدیدات بر خلاف تهدیدات سخت، نامحسوس و متکی بر روشهای غیر فیزیکی و آرام و تدریجی بوده، هدف اصلی آن حذف باورمندی جامعه و سلب اراده و روحیه مقاومت و اعتقادات مردم و در مجموع، استحاله فرهنگی - سیاسی است. بی‌تردید اگر فکر، اراده و قدرت روحی (قدرت نرم) تسخیر شود، به کاربرد قدرت سلاح و شمشیر و لشکرکشی (قدرت سخت) نیاز نخواهد بود. از همین رو، قدرت‌های استکباری با کاربرد قدرت نرم و اجرای عملیات روانی، مقاومت ملت‌ها و نظام‌های سیاسی را پیش از عملیات نظامی از بین می‌برند و خاکریزها را بدون خونریزی تسخیر می‌نمایند. تهدید نرم، به روحیه به مثابه یکی از عوامل قدرت ملی خدشه وارد

می‌سازد، عزم و اراده ملت را از بین می‌برد، مقاومت و دفاع از آرمانها را تضعیف می‌کند و در نهایت، زمینه‌های لازم را برای تسلط بر سرزمین و فروپاشی نظام سیاسی فراهم می‌کند (نائینی، ۱۳۸۷: ۲۸ و ۲۹).

نمونه‌های بسیاری از کاربرد تهدید نرم در طول تاریخ مشاهده می‌شود. و در عصر حاضر هم، همه کشورها به نوعی دیگر در معرض این نوع تهدیدات قرار دارند و قدرت‌های استکباری و سران سلطه، تشکیلات، امکانات، توانمندی‌ها، نیروی انسانی و ابزارهای پیشرفته و پیچیده و مراکز علمی و پژوهشی خود را به صورت گسترده در اختیار این نوع تهدید قرار داده‌اند. با ظهور و بروز فن‌آوری جدید و علوم ارتباطات، و وسایل ارتباط جمعی و رسانه‌های متنوع نوین، ابعاد تهدید نرم بسیار گسترده و پیچیده تر شده است.

۱۱-۱-۳. ویژگیهای تهدید نرم

۱۱-۳-۱-۱- تهدید نرم در پی تغییر قالبهای ماهوی جامعه و ساختار سیاسی است.

در این تهدید، باورها و ارزش‌های اساسی یک جامعه، مورد هجوم برای تغییر قرار می‌گیرد و با تغییر باورهای اساسی جامعه، قالب‌های تفکر و اندیشه دگرگون شده و مدل‌های رفتاری جدیدی شکل می‌گیرد. مدل‌های رفتاری جدید به گونه‌ای است که به جای رفتارهای حمایتی از ساختار سیاسی، رفتارهای چالشی جایگزین شده و این رفتارها به سمت ساختارشکنی جهت می‌یابد.

۱۱-۳-۲- تهدید نرم آرام، تدریجی و زیر سطحی است.

«تهدید نرم، دفعی، شتابان و پر تحرک در یک مقطع نیست. این تهدید به صورت آرام شروع شده و به صورت تدریجی به سوی جلو حرکت می‌کند. آرام و تدریجی بودن این تهدید، به گونه‌ای است که بسیاری آن را تشخیص نمی‌دهند، تهدید نرم، زیر سطحی، غیر آشکار و به همین دلیل نامحسوس است.

۱۱-۳-۳- تهدید نرم نمادساز است.

نمادسازی با بهره‌گیری از نمادهای تاریخی و گذشته برای ارائه و نمایش تصویری مطلوب از خود، یک ویژگی برجسته از تهدید نرم است. در این تهدید تلاش می‌شود تصویری شکست خورده، ناامید و مأیوس از حریف ارائه شود و در مقابل، مهاجم با نمادسازی و تصویرسازی، خود را پیروز و موفق نشان می‌دهد. در این ویژگی، عملیات روانی در حد اعلاای خود انجام می‌شود.

۱۱-۲-۴- تهديد نرم پايدار و با دوام است

نتايج تهديدات نرم در صورت موفق بودن، پايدار و با دوام خواهد بود. هدف اصلي در تهديد نرم، تغيير باورها و اعتقادات است. چنانچه اين تغيير حاصل شود، به راحتی تغيير مجدد و بازگشت به حالت اوليه ميسر نمي‌باشد. در تهديد سخت يک سرزمين تصرف شده را ظرف چند ساعت مي‌توان باز پس گرفت، اما در تهديد نرم اگر دشمن موفق به تصرف افکار و دل‌هاي جامعه هدف گردد به راحتی نمي‌توان آن را باز پس گرفت و تغيير مجدد، زمان‌بر مي‌باشد

۱۱-۲-۵- تهديد نرم پر تحرک و جاذبه‌دار است

اين تهديد، تدريجي و آرام شروع مي‌شود، در نقطه‌اي به دليل ايجاد جاذبه‌هاي کاذب، خود جامعه هدف را براي تحقق اهداف به کار گرفته و از اين طريق بر دامنه تحركات آن افزوده مي‌گردد. در واقع با گذشت زمان، بسياري از بازبگيران و حتي بازبگردانان تهديد نرم به صورت خواسته و يا ناخواسته از درون جامعه هدف، به استخدام کارگزاران اصلي تهديد نرم در مي‌آيند.

۱۱-۲-۶- تهديد نرم هيجان زاست

با نمادسازي، اسطوره‌سازي‌ها و خلق ارزش‌هاي جديد، در جنگ نرم از احساسات جامعه هدف، نهايت استفاده انجام مي‌گيرد. مديريت احساسات، يک رکن در مهندسي تهديد نرم به حساب مي‌آيد. در مديريت احساسات تلاش مي‌شود از احساسات و عواطف جامعه هدف به عنوان پلي براي نفوذ در افکار و اندیشه‌ها براي ايجاد تغيير و دگرگوني در باورها استفاده شود. احساسات و عواطف به دليل تحريک‌پذيري، زمينه‌هاي خلق و توسعه بحران را فراهم مي‌سازد.

۱۱-۲-۷- تهديد نرم آسيب‌محور است

آسيب‌هاي اجتماعي، فرهنگي، اعتقادي و سياسي، ميدان مانور تهديدات نرم است. دشمنان در تهديد نرم با شناسايي نقاط آسيب‌پذير جامعه هدف در حوزه‌هاي مذکور، فعاليت‌هاي خود را سامان داده و با خلق آسيبهاي جديد، بر دامنه تحركات خود مي‌افزايند.

۱۱-۲-۸- تهديد نرم چندوجهي است

بر دامنه بودن و برخورداري از وجوه مختلف، از ديگر ويژگي‌هاي تهديد نرم است. در اين تهديد از تمامی علوم، فنون، شيوه‌ها و روش‌هاي ساخته شده و ارزش‌هاي موجود استفاده مي‌گردد.

۱۱-۲-۹- تهدید نرم تضاد آفرین است

این تهدید از محیط‌های آسیب‌دار در جامعه هدف شروع می‌شود و با ایجاد گسل‌های متعدد در بخش‌های گوناگون جامعه و از طریق متفاوت کردن باورها، ارزش‌ها و شکل‌دهی به رفتارهای جدید، اعضای یک جامعه را در برابر هم قرار می‌دهد. تضادهای موجود آمده از طریق تهدید نرم، همبستگی اجتماعی و وحدت ملی را برهم زده و زمینه‌های بروز بحران و درگیریهای داخلی را فراهم می‌سازد. بنابراین، تخریب وحدت ملی یکی از پیامدهای تهدید نرم است.

۱۱-۲-۱۰- تهدید نرم تردید آفرین است

در این تهدید، ایجاد تردید و بدبینی نسبت به بسیاری از مسائل، یک اصل و قاعده است. حرکت در این تهدید، با خلق تردید و ایجاد یأس و ناامیدی شروع می‌شود؛ برای توفیق در این تهدید، با تکیه بر سنتها ولیکن با نور پردازی به صورت ظریف و آرام، در باورها و اعتقادات اساسی تردید ایجاد می‌شود و به مرور بر دامنه این تردیدها افزوده شده تا در نهایت به ایجاد تغییرات اساسی در باورها و ارزش‌ها دست یابد.

۱۱-۲-۱۱- تهدید نرم از ابزار روز استفاده می‌کند

در تهدید نرم از پیشرفته‌ترین تکنیکهای روز استفاده می‌گردد. فضای مجازی و سایبری، محیط اصلی این تهدید در شرایط کنونی محسوب می‌شود. این فضا امکان اغواگری با ایجاد جاذبه‌های گوناگون و خلق بسترهای لازم، زمینه را برای سوار شدن به امواج احساسات به خوبی مهیا می‌سازد (رنجبران، ۱۳۸۸: ۲۹ تا ۳۲).

۱۱-۱-۴. اهداف تهدید نرم

اگر تهدید را نوعی رویارویی، مقابله و یا کشمکش خاموش بین دو طرف تصور کنیم، در این رویارویی هر کدام از طرفین به دنبال اهدافی هستند، و هر مهاجمی در این تهدید در جامعه هدف خود دستیابی به چهار هدف عمده را دنبال می‌کند که عبارتند از:

۱۱-۱-۴-۱- ایجاد تغییر در نگرش (اعتقادات، باورها، ارزش‌ها و هنجارها): مهم‌ترین و

اصلی‌ترین هدف را باید ایجاد تغییر و دگرگونی در باورها و اعتقادات جامعه هدف تهدید نرم دانست. اعتقادات و باورها اساس حرکت یک جامعه به شمار می‌آیند. هر انسانی بر اساس باورها و

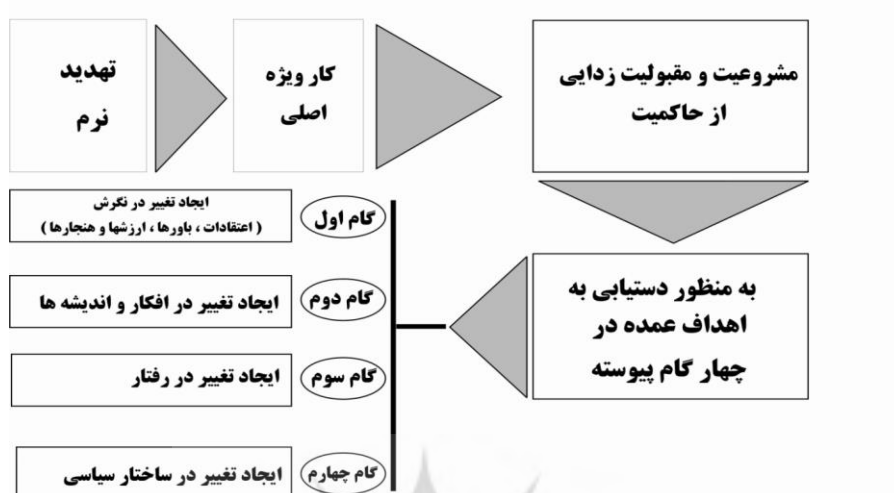
اعتقادات خود به زندگی اش جهت می دهد. بنابراین اگر کسانی بخواهند در مسیر حرکت یک ملت و جامعه خلل یا تغییری ایجاد نمایند، باید به سراغ تغییر در باورها و اعتقادات آنان بروند. بنابراین در تهدید نرم، اساسی ترین هدف، ایجاد تغییر در باورها و اعتقادات است.

۱۱-۴-۲- ایجاد تغییر در افکار و اندیشه‌ها: چنانچه دشمنان یک ملت، با تهدید نرم بتوانند در باورها و اعتقادات یک ملت رسوخ کرده و با ایجاد شک و تردید، آن باورها و اعتقادات را مخدوش و متزلزل نمایند، زمینه‌ها و بسترهای لازم برای هدف بعدی، یعنی ایجاد تغییر در چگونگی فکر کردن و اندیشیدن در حوزه‌های گوناگون فراهم می‌شود. بنابراین، هدف عمده دیگر در تهدید نرم ایجاد تغییر در افکار جامعه است.

۱۱-۴-۳- ایجاد تغییر در رفتار: رفتارهای هر جامعه، مبتنی بر اعتقادات، باورها و چگونگی فکر کردن و اندیشیدن افراد آن جامعه می‌باشد. با تغییرات اساسی در این مبانی، مدل‌های رفتاری در حوزه‌های گوناگون تغییر می‌کند. در واقع مدل‌های رفتاری در هر جامعه‌ای، بر اساس نوع باورها و اعتقادات و چگونگی فکر و اندیشه در آن جامعه شکل می‌گیرد. بدیهی است که با تغییر هر نوع باور و اندیشه‌ای، مدل‌های رفتاری جدید، بر اساس باورها و افکار جدید، جایگزین مدل‌های قبلی می‌گردد.

۱۱-۴-۴- ایجاد تغییر در ساختار سیاسی: هدف نهایی از تهدید نرم علیه یک ملت، ایجاد تغییر دگرگونی در ساختارهای سیاسی آن جامعه و جایگزینی ساختار جدید می‌باشد. اهداف ذکر شده در یک فرآیند به صورت خطی دنبال می‌گردد. با ایجاد تغییر در باورها، افکار و رفتار یک جامعه، به صورت طبیعی مدل رفتارهای حمایتی از ساختار سیاسی موجود، تغییر پیدا کرده و مدل‌های چالشی جایگزین آن می‌شود. در یک جامعه مردم در شرایطی با نظام سیاسی خود به چالش بر می‌خیزند که دیگر آن را مشروع ندانند. و از نظر آنان مسئولان سیاسی مقبولیت خود را از دست داده باشند. بنابراین مشروعیت‌زدایی و مقبولیت‌زدایی برای ایجاد بحران، ناآرامی و بی‌ثبات‌سازی در جامعه هدف، از کارویژه‌های اصلی تهدید نرم به حساب می‌آید. هرگاه یک نظام سیاسی مشروعیت و مقبولیت خود را در بین ملتش از دست بدهد، به راحتی زمینه‌های لازم برای تغییر آن ساختار و نظام سیاسی و جایگزین شدن یک نظام و ساختار جدید فراهم می‌گردد (رنجبران، ۱۳۸۸: ۳۴ و ۳۳).

مدل مفهومی تهدید نرم: (شماره ۱)

۱۱-۱-۵. راه‌های مقابله با تهدید نرم

ار آنجا که زندگی به دور از خرد و به دور از ذوق و شوق، قابلیت و دوام کمتری دارد؛ فرهنگ به مفهوم شیوه زندگی، برای پویایی خویش نیازمند دو شاخه و دو پایه اساسی فکری و عملی است که تغییر در هر کدام، منتهی به تغییر رفتاری و کنشی می‌گردد. از این رو برای مقابله عملی و جدی با تهدیدات نرم، تنها روش نهادینه‌سازی و فرهنگ‌سازی می‌تواند جوابگوی عملی باشد که فرهنگ علوی نیز آن را ترویج و توصیه می‌کند که در اینجا فقط به مقداری از آنها اشاره می‌شود (افتخاری، ۱۰۳، ۱۳۸۷).

۱۱-۱-۵-۱- رهیافت صیانت از عناصر فرهنگی: اگر عناصر تشکیل‌دهنده فرهنگ، از آسیب‌ها و از آفات مصون بمانند دارای رفتارها و کنش‌های پاک و آراسته خواهند بود و اگر عناصر آلوده گردند و چهره حقیقی خود را از دست دهند و یا آنها را با عناصر آلوده جایگزین سازند، نتیجه‌ای جز رفتارها و کنش‌های زشت و دور از اصول انسانی نخواهند داشت در این زمینه قرآن کریم از شخصیت به‌عنوان شاکله یاد می‌نماید که بیانگر خلق و خوی و شخصیت انسانی است. «قل کل یعمل علی شاکله» (اسراء/ ۸۴) شاکله در انسان به معنای خلق و خوی اوست. و این دو را شاکله گویند و بدین معناست که آدمی را مقید و محدود می‌سازد و نمی‌گذارد در آنچه

می خواهد آزاد باشد. بلکه او را وادار می کند تا به مقتضی آن رفتار نماید؛ بدین معنا که عمل هر چه باشد مناسب با اخلاق آدمی است «از کوزه همان برون تراود که در اوست» که بر اساس این رهیافت، دولتمردان و مسئولین فرهنگی مسئولیت دارند تا عناصر و تفکر بسیجی را شناسایی و تعریف عملیاتی نموده و الگوپروری کنند.

۱۱-۵-۲- رهیافت توجه به عناصر روانی: آرایش محصولات فرهنگی و ایجاد ویتترین های مختلف گویای این حقیقت است که کیفیت عرضه کالا در میزان انتخاب مشتری اثرگذار است و میزان اثرگذاری و اثرپذیری، به حالت روانی و روحی افراد و شدت ضعف آنها مربوط می شود. چه بسا اتفاق افتاده که بهترین کالاها به علت عرضه نامناسب به فروش نروند و کالای نامناسب ولی با عرضه زیبا جای آن را گرفته است. در این زمینه رسانه های تبلیغی استکباری دنیا به این نکته خوب توجه نموده و در تبلیغ فرهنگ مصرفی و مازاد ارزش های مورد نظر خود، از آن بهترین استفاده را می برند. گسترش مدل های غربی که هر روز توسط شرکت های تولیدی به بازار مصرف آورده می شود و مردم ناخواسته با طرد پیشینه های فرهنگی خود به آنها روی می آورند، حاکی از حداکثر استفاده از این خصوصیت روانی و روحی انسانی است (پستمن، ۱۳۷۵: ۵).

بنابراین توجه به کیفیت بیان و عرضه محصولاتی که مروج تفکر فرهنگ بسیجی است - با کیفیت خوب و مناسب - رویکردی است که می توان به توسعه و تعمیق آن پرداخت.

۱۱-۵-۳- رهیافت تقویت و هماهنگ ساختن احساسات و اندیشه ها: در فرآیند شکل گیری رفتار انسان، گزاره های عملی، اولین عامل تعیین کننده، و ارزش ها و باورهای اثرگذار در زندگی، دومین عامل مهمی است که کیفیت رفتارهای انسان را می سازند. شدت و ضعف درجه اذعان و یقین فرد به تحقق خارجی گزاره ذهنی، به میزان هماهنگی و هارمونی دو مقوله احساسات و دلایل عقلانی با باورها و ارزش های مورد پسند در زندگی و جایگاه اجتماعی او بر می گردد. با هماهنگی این دو، چنان شخصیت ذهنی شکل می گیرد که خدشه دار شدنش به راحتی صورت نمی گیرد و حتی افراد برای حفظ آن حاضر می شوند سخت ترین وضعیت ها را تحمل نمایند. بر این اساس، جامعه ای که نتواند در میان آحاد مردمش چنین اتحاد و هماهنگی ایجاد نماید و آنها را در بی بندوباری های آزادی نما، و یا فرهنگ های بی رنگ و بدون صبغه علمی، عقلانی و ایمانی رها سازد به طور حتمی در برخورد با فرهنگ های دیگر متلاشی شده و هویت خود را از دست

می‌دهند. استحاله فرهنگی زمانی اتفاق می‌افتد که مردم در اثر تلاقی با فرهنگ‌های دیگر، احساس حقارت ذاتی نموده و تخلق به رفتارهای قبلی را نوعی عقب ماندگی از قافله کمال و رشد دانسته و آنها را مایه کم‌شخصیتی تلقی نمایند (افتخاری، ۱۳۸۷: ۱۰۶).

بر اساس این رهیافت، مسئولین نظام جمهوری اسلامی وظیفه دارند، با همسوسازی احساسات عمومی جامعه با جنبش‌های نرم‌افزاری و کاربردی نمودن تفکر و فرهنگ بسیجی با روند این جنبش، خلأهای فکری جامعه را جبران نمایند.

۱-۱-۵-۴- رهیافت توجه به نقش‌ها و اصالت‌های تاریخی: ارتباط عاطفی انسان با گذشته

خویش او را همواره بر این امر هدایت نموده که آن را به دیده احترام بنگرد. این وابستگی بعضی وقتها چنان محکم می‌گردد که در مقابل هدایت انبیاء الهی نیز به راه و روش گذشتگان تکیه می‌شود: «قالوا بل نتبع ما الفینا علیه اباة نا» (مریم / ۲۸) و «قالوا حسبنا ما وجدنا علیه آباءنا» (مائده / ۴ و ۱).

این روش گذشتگان، یکی از دلایل شکل‌گیری گزاره‌های تصدیقی در فرایند رفتارسازی می‌باشد. بنابراین فرهنگ علاوه بر این که متضمن توجه به فردیت است، توجه به دوره‌های تاریخی و حوادث آنها را نیز ضروری می‌سازد. این امر، فرهنگ را به گونه‌ای دیگر اما به وجهی گریزناپذیر با تاریخ پیوند می‌دهد. این اتصال، هم در سطح شکل‌گیری فرهنگ‌ها و هم در سطح تأثیرات آنها جلوه واقعی پیدا می‌کند. (رفیع، ۱۳۷۶: ۷۲).

بر اساس این رهیافت برای نهادینه‌سازی عناصر تفکر و فرهنگ بسیجی لازم است گذشته درخشان علمی توصیف و تبیین شده و اسطوره‌های آنها در زمینه‌های مختلف شناسایی شود و با ارج نهادن به آنها بستر افتخارگرایی برای همه آحاد جامعه فراهم گردد.

۱-۱-۵-۵- رهیافت الگو پروری: بر اساس نتایج تحقیقات علمی و تجربی، هر فردی نیازمند

الگویی است که آن را سمبل و نماد حرکتهایش قرار دهد. نقش سمبل‌ها و الگوها، جهت‌دهی ارزش‌ها و هنجارها و حتی باورهای انسان‌هاست. الگوها باعث تأیید عمل و تشویق دیگران می‌شود. الگو ایجاد انگیزه نموده و سرعت تحقق عمل را افزایش می‌دهد. جرأت ورود در عمل را افزایش داده و سختی و مرارت‌های آن را به حد اقل می‌رساند. الگو دلایل عقلانی و استقرائی را تحت تأثیر قرار داده و دلیلی فراتر از مسائل ظاهری را ابراز می‌دارد. الگو منطقی است که از

مجموع ارزش‌ها و باورها و شناخت‌های فردی و اجتماعی ظاهر می‌شود. جامعه‌ای که برای ارزش‌ها و هنجارهای مورد نظر خود الگوسازی می‌کند و الگوهای متناسب با خواست و نیازهای افراد جامعه‌اش ارائه می‌دهد، به همان اندازه رفتارها و کنش‌های مطلوب از جامعه، اجتماعات، نهادها و افرادش می‌بیند. هیچ جامعه‌ای بدون داشتن الگوهای فرهنگی و نهادهای اجتماعی خود نمی‌تواند به نهادینه‌سازی ارزش‌هایش پردازد و حتی در تقابل فرهنگی با موفقیت بر رقیب مسلط گردد. در این زمینه نقش رسانه‌ها مثل تلویزیون و اینترنت از همه رسانه‌های ارتباط جمعی مهم‌تر و مؤثرتر است. از این جهت مهم‌ترین صادرکنندگان فیلم‌ها، از طرف کمپانیهای کشورهای سرمایه‌داری مثل آمریکا، انگلیس، فرانسه و ایتالیا اداره می‌شوند (موند، ۱۳۸۲: ۱۱۹).

قرآن کریم نیز با ذکر داستان اقوام گذشته مثل لوط، شعیب، موسی (ع)، عیسی (ع) و حضرت ابراهیم (ع) و بیان عاقبت و نهایت کار آنها در واقع اشاره به این قانون و سنت تکوینی دارد، تا انسانها با پذیرش الگوی خاص، رفتارهای مناسب انجام دهند (یوسف / ۱۱۱).

بر اساس این رهیافت، مسئولین کشوری، خصوصاً مسئولین فرهنگی نظام جمهوری اسلامی، وظیفه دارند تا با ارج نهادن به الگوهای دوره دفاع مقدس و تاریخ علوی، بستر لازم را برای الگوگیری از آنها فراهم نمایند.

۱۱-۵-۶- رهیافت مفهوم‌سازی: جوامع مختلف بسته به اینکه نسبت به هستی چه بینشی داشته و چه معنایی برای زندگی قائل هستند و چه ارزش‌هایی را بر جهان حاکم می‌دانند، سبک و اسلوب خاصی در ساختن شهر، خانه، پوشیدن لباس و نظایر آن انتخاب می‌کنند. به عبارتی، فرهنگ یک قوم، در وجوه مختلف زندگی آنان از قبیل صنعت، اقتصاد، مدیریت، شهرسازی، معماری و هنر تجلی می‌کند و به منزله روحی است که در کالبد تمدن آن قوم جریان دارد. هریک از این جنبه‌ها، آینه‌ای است که چون در آن نیک بنگریم، می‌توانیم چهره آن روح و آن فرهنگ کلی جامعه را در آن مشاهده کنیم. مثلاً رابطه لباس با فرهنگ به اندازه‌ای قوی است که وقتی یک خارجی و غریبه وارد محیطی می‌شود، نخستین علامتی که او را می‌شناسند همان لباس اوست. گویی انسانها با لباس خود با یکدیگر صحبت می‌کنند و هر کس با زبان لباس خویش خود را معرفی می‌نماید که من کیستم؟، از کجا آمده‌ام؟، و به چه دنیا و فرهنگی تعلق دارم (حداد عادل، ۱۳۷۲: ۸).

هر جامعه‌ای نمادهای خاصی برای فرهنگ عمومی خویش قائل است. مثلاً در فرهنگ و رفتارهای جمعی غرب، سگ داشتن یک امر ضروری است و آن را نماد مهمی برای زندگی غربی می‌دانند. در صورتی که در فرهنگ شرق، خصوصاً مسلمانان، سگ نماد نجاست و آلودگی است و همراهی با آن را باعث بیماریهای گوناگون می‌دانند. یا در جامعه ایرانی، زندگی رزمندگان دوران هشت سال دفاع مقدس، نمادهایی را به یادگار گذاشته است که چفیه نمونه آن است. حفظ این نمادها در هر جامعه باعث حفظ هویت فرهنگی و ارزش‌های حاکم بر آن می‌گردد. فراهم آوردن یک فرهنگ واقع‌نگر و کارآ که حداقل موفقیت را برای افراد جامعه رقم بزند، به حیات جمعی و طولانی قومی نیازمند است که در طول تاریخ، هوشیاری و گستردگی ابعاد نگرش خود را در خط سیر زندگی ممتد پدران و فرزندان به اثبات رسانده باشد. در واقع فرهنگ قوی و غنی و جامع‌نگر، دلیل هوشیاری افراد یک جامعه است و محمل‌های ارزش‌های آن‌ها، هم از نظر کیفیت و هم نوع آنها، بیانگر هوشمندی، ایمان و نوع اعتقادات آنهاست. خدشه‌دار کردن هر نوع محملی که حامل ارزش‌ها و هنجارها و باورهای گذشتگان آن جامعه است و میراث تفکرات و دیدگاه‌های اسلاف می‌باشد، نوعی بی‌حرمتی و بی‌توجهی به نسل‌های گذشته و بنیان فکری و فرهنگی است (نبوی، ۱۳۷۹: ۱۴۲).

البته این به مفهوم پذیرش بی‌دلیل هر آنچه از گذشتگان باشد، نیست، چرا که مقتضیات زمان بعضی وقتها چیزهایی را به جامعه تحمیل می‌کند که کار آیی مستمر نداشته و خاص زمان و مکان خاصی است. شاید به دلایل استعماری و حماقت گروهی و به تعبیر قرآن کریم، کم‌خردی (لایعقلون) (بقره / ۱۷) آنها بوده که نیازمند توجه به ارزش‌نگری و انتخاب است و به گفته «ادوارد هالت کار» استاد دانشگاه کمبریج: گذشته تنها در پرتو نور حال قابل فهم است و زمان حال را فقط در پرتو نور گذشته می‌توان کاملاً درک کرد. قادر ساختن بشر به درک گذشته و استیلای او بر جامعه کنونی از وظایف مهم تاریخی است (ورجاوند، ۱۳۷۸: ۱۹).

بر اساس این رهیافت، مسئولین وظیفه دارند توجه جدی به حامل‌های فرهنگی دفاع مقدس و فرهنگ بسیجی داشته باشند و تلاش نمایند در تمامی فعالیت‌های اجتماعی، این نمادها مورد توجه و احترام قرار گیرند.

۱۱-۲. بسیج دانشجویی

۱۱-۲-۱. رسالت و اهداف بسیج دانشجویی

- الف: بازخوانی و بازتولید در جهت تبیین آرمانهای اسلام و انقلاب و تمسک به عینیت آنها در جامعه
- ب: همراه نمودن دانشگاهیان در راستای تحقق آرمانهای انقلاب به ویژه شکل گیری دانشگاه اسلامی.
- ج: تبیین و ترویج چارچوبهای اسلام ناب محمدی (ص) برای تشنگان آن در سراسر جهان. (بی نا، ۱۳۸۲: ۱۷۷)

۱۱-۲-۲. آرمانهای بسیج دانشجویی

- الف: تحقق آرمانهای اسلام ناب محمدی (ص) تبلور اندیشه های حضرت امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی).
- ب: تحقق تفکر شیعی و زمینه سازی حکومت جهانی حضرت بقیه الله الاعظم (ارواحنا له الفدا).
- ج: ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت دانشجویان و جوانان در امور اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی و عمرانی (بی نا، ۱۳۸۲: ۱۷۷).

۱۱-۲-۳. مأموریت های بسیج دانشجویی

از منظر امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی) بسیج یک نهاد اجتماعی با ابعاد متعدد، پاسخگوی نیازهای اساسی و حیاتی جامعه است که با دیگر اجزای نظام هماهنگی و پیوند ناگسستنی داشته و انفصال آن متصور نیست. تعاریف حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری از بسیج عمدتاً منعکس کننده شاخصه های قدرت نرم و یا نقش آن در پیشگیری از تأثیر تهدیدات نرم است. به عنوان نمونه، یکی از فرازهای مهم بیانات حضرت امام خمینی (ره) این است که "اگر بر کشوری نوای دلنشین تفکر بسیجی طنین انداز شد چشم طمع دشمنان و جهان خواران از آن دور خواهد گردید و الا هر لحظه باید منتظر حادثه باشیم. بسیج باید مثل گذشته و با قدرت و اطمینان

خاطر به کار خود ادامه دهد" (امام خمینی، ۱۳۶۷: ۱۹۴). ایشان پس از جنگ تحمیلی بسیج را در درون دفاع همه‌جانبه تعریف کرده‌اند. همچنین بسیج در منظومه دفاعی امام (ره) به مثابه یک استراتژی بازدارنده و مردمی طرح شده و در این استراتژی، برتری قدرت عددی و ایمان (قدرت نرم) بر قدرت تسلیحاتی و سخت‌افزاری مبرهن است (امام خمینی، ۱۳۶۷: ۱۹۵). مقام معظم رهبری نیز بسیج را نه تنها صرفاً نظامی نمی‌دانند بلکه ایشان معتقدند که بسیج برای پر کردن همه خلأها است. خلأ سیاسی، خلأ فکری، خلأ اجتماعی، خلأ عقیدتی یا خلأ نظامی. از نظر معظم له بسیج به معنای افراد، مجموعه‌ای آماده برای برآوردن نیازهای انقلاب در هر زمان و در هر شکلی می‌باشد (افتخاری، ۲۳۱، ۱۳۸۷).

در این راستا مأموریت‌های سازمان بسیج دانشجویی در سه سطح، دانشگاه، جامعه و جهانی قابل بررسی است.

۱۱-۲-۳-۱- مأموریت‌های بسیج دانشجویی در سطح دانشگاه

- ✓ دفاع از اسلام و انقلاب.
- ✓ جلوگیری از نفوذ ایادی بیگانه شرق و غرب.
- ✓ محافظت از اصول و مبانی انقلابی و دینی و ایمانی بسیج.
- ✓ بسیج نمودن دانشجویان در راه خدا.
- ✓ بر افروختن چراغ ایمان و هدایت در دل اعضای دانشگاه.
- ✓ ایجاد کانون رشد و اشاعه تفکر بسیجی.
- ✓ حفاظت از دانشگاه در برابر تجاوز دشمن.
- ✓ تعمیق معنویت.
- ✓ بسط بصیرت و تحول و غنای علمی.
- ✓ ایجاد جنبش نرم‌افزاری.
- ✓ بسترسازی در ایجاد فضای آزاد اندیشی و تقاطعی افکار.
- ✓ فراهم کردن زمینه‌های مطلوب تحصیل، ورزش و تهنیت در بین موافقان و مخاطبان.

۱۱-۲-۳-۲- مأموریت‌های بسیج دانشجویی در سطح جامعه

- ✓ پاسداری از اصول تغییرناپذیر نه شرقی و نه غربی.
- ✓ دفاع مقدس در برابر تهاجم فرهنگی و تبلیغی دشمن.
- ✓ تلاش در راستای تأمین فکری نیازهای فکری و عقیدتی اقشار مردم.
- ✓ حضور هوشمندانه پرتلاش در پیکار فرهنگی، فکری و عقیدتی.
- ✓ تلاش در جهت گسترش و تعمیق همراهی مردم با انقلاب اسلامی.
- ✓ پاسداری از ارزش‌های اسلام و انقلاب.
- ✓ تلاش در جهت عینیت بخشیدن به آرمان‌ها و رفع فقر، فساد و تبعیض.
- ✓ جهاد در راه احیای عدالت اجتماعی و اعتراض به بی‌عدالتی‌ها و تبعیض‌ها.
- ✓ قیام جهت زدودن التقاط و تحجر از ساحت جامعه اسلامی.

۱۱-۲-۳-۳- مأموریت‌های بسیج دانشجویی در سطح جهانی

- ✓ صدور انقلاب و اندیشه‌های حضرت امام خمینی (ره) در سطح جهانی به بیرون از مرزهای جغرافیایی.
- ✓ ایجاد هسته‌های مقاومت در تمامی جهان در جهت تحقق بسیج جهانی اسلام.
- ✓ رسوا نمودن چهره سیاه نظام سلطه جهانی (بی‌نا، ۱۷۷، ۱۳۸۲).

۱۱-۲-۴- وظایف کلی بسیج دانشجویی

- ✓ اجرای برنامه‌ها، سیستم‌ها و روش‌های مناسب با ویژگی‌ها و شرایط دانشگاه.
- ✓ اجرای برنامه‌ها و طرح‌ها و برآوردهای مورد نیاز فعالیت‌های بسیج دانشجویی دانشگاه جهت انجام هر چه بهتر مأموریت و پیشنهاد آن.
- ✓ انجام اقدامات فرهنگی، تبلیغاتی، به‌منظور توسعه و ترویج فرهنگ اصیل و ناب اسلامی، تبیین و ترویج رفتار علوی، تعمیق ایمان دینی و معنویت، ترویج فرهنگ بسیجی، مقابله با تهاجم فرهنگی و ترویج افکار و اندیشه‌های حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مد ظله العالی).
- ✓ برنامه‌ریزی و اقدامات لازم در جهت شناسایی، جذب، آموزش، سازماندهی، حفظ و انسجام دانشجویان طبق ضوابط و مقررات.

- ✓ برنامه‌ریزی و اقدامات لازم در جهت ایجاد زمینه‌های مناسب برای فراخوانی، سازماندهی، و به‌کارگیری دانشجویان بسیجی در فعالیت‌های بسیج‌سازندگی، دفاعی و همکاری با دولت بر اساس ضوابط و مقررات و هماهنگی با مراجع ذیربط.
- ✓ برنامه‌ریزی جهت تقویت و توسعه بسیج‌خواهران به‌منظور مشارکت مؤثر و گسترده بانوان در عرصه‌های علمی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، ورزشی، سازندگی و امدادی و دفاعی.
- ✓ برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم در جهت احیای امر به معروف و نهی از منکر در چارچوب قوانین مربوطه.
- ✓ ایجاد زمینه مشارکت دانشجویان بسیجی در فعالیت‌ها در مواقع مورد نیاز.
- ✓ برنامه‌ریزی و اقدامات لازم در جهت شناسایی، جذب، هدایت و بهره‌برداری از کلیه امکانات و مقدرات در راستای فعالیت‌های بسیج دانشجویی.
- ✓ برنامه‌ریزی و اجرای وظایف جاری، اعم از تهیه آمار، اطلاعات، برنامه‌های سالانه، برآوردها و مقدرات لازم در این رابطه.
- ✓ برنامه‌ریزی، پشتیبانی و هماهنگی و ایجاد تسهیلات لازم جهت تقویت و توسعه شبکه ارتباطات و اطلاع‌رسانی، انتشار نشریات و جزوات بسیج دانشجویی بر اساس ضوابط موجود.
- ✓ پیگیری و انجام فعالیت‌های مورد نیاز جهت پشتیبانی سایر برنامه‌ها.
- ✓ برنامه‌ریزی و انجام فعالیت‌های ورزشی به‌منظور ارتقاء تواناییهای روحی و جسمی دانشجویان بسیجی.
- ✓ برنامه‌ریزی و اقدامات جهت فعال‌سازی شاخه خبرگزاری دانشجو در مراکز آموزش عالی مربوطه و تقویت دانسته‌ها و تحلیل دانشجویان.
- ✓ برنامه‌ریزی و بررسی شناخت نیازهای فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، علمی، آموزشی دانشجویان بسیجی و همچنین راه‌های تأمین این نیازها.
- ✓ برنامه‌ریزی و هدایت برنامه‌های آموزشی و پیگیری اجرای دوره‌های آموزشی، تحصیلی، مبانی اندیشه‌های اسلامی و آموزش‌های ضمن تحصیل جهت ارتقاء سطح

- دانش، بینش و مهارت و کارآیی، آمادگی دفاعی، تقویت مبانی فکری، معنوی، اعتقادی و سیاسی دانشجویان بسیجی.
- ✓ برنامه‌ریزی به منظور ایجاد زمینه خلاقیت و نوآوری و شکوفا نمودن استعدادها بالقوه و تقویت استعدادهای بالفعل دانشجویان بسیجی.
- ✓ برنامه‌ریزی و ایجاد تسهیلات لازم جهت هدایت، حمایت و جهت‌دهی پایان‌نامه‌های آموزشی و پروژه‌های تحقیقاتی و ایجاد و توسعه هسته‌های علمی دانشجویان در دانشکده‌های مربوطه.
- ✓ برنامه‌ریزی، هدایت و هماهنگی و ایجاد تسهیلات لازم جهت تشکیل و برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌ها، مسابقات، جشنواره‌ها، اردوها و یادواره‌های «علمی، فرهنگی، قرآنی، هنری، ورزشی و آموزشی».
- ✓ برنامه‌ریزی به منظور برگزاری همایش‌ها و جلسات با دیگر تشکلهای و گروه‌های دانشجویی به منظور تعامل، وفاق و وحدت هرچه بیشتر در راستای دفاع از انقلاب اسلامی و دست‌آوردهای آن.
- ✓ شرکت در جلسات و کمیسیون‌های مربوط به دانشجویان بسیج دانشجویی.
- ✓ جمع‌آوری گزارش فعالیت‌های دانشجویی، تجزیه و تحلیل و ارائه آن.
- ✓ برنامه‌ریزی و انجام اقدامات لازم در جهت هدایت، نظارت و ارزیابی فعالیت‌های بسیج دانشجویی و بازخورد آنها (بی‌نا، ۱۳۸۶: ۱۰۱ و ۱۰۰ و ۹۹).

۱۱-۲-۴. فعالیت‌های بسیج دانشجویی در دانشگاه‌ها

- فعالیت‌های عمده بسیج دانشجویی در چهار زمینه: فرهنگی - اعتقادی، سیاسی، علمی و مرکز مطالعات و پژوهش قابل بررسی است (بی‌نا، ۱۳۸۲: ۱۷۸).
- ۱-۲-۷-۲- فعالیت‌های فرهنگی، اعتقادی
- ✓ برگزاری جشنواره نشریات.
- ✓ برگزاری جشنواره هنرمندان بسیجی.
- ✓ معرفی اسوه‌ها و الگوهای دانشگاهی و شهدای دانشجو به دانشجویان در قالب

- ✓ یادواره گرامیداشت شهدای دانشجوی کشور.
- ✓ تشکیل کانون‌های بسیج دانشجویی.
- ✓ برگزاری نمایشگاه‌های موضوعی.
- ✓ برگزاری مراسم و یادمان‌های مختلف به مناسبت ایام الله.
- ✓ برگزاری اردوهای راهیان نور.
- ✓ برگزاری اردو برای دانشجویان جدیدالورود و اردوی پیش‌دانشگاهی.
- ✓ برگزاری اردوهای توجیهی، زیارتی و سیاحتی.
- ✓ برگزاری گردهمائی و نشست‌های مسئولین بسیج دانشجویی سراسر کشور.
- ✓ ایجاد گروه‌های تئاتر.
- ✓ انتشار نشریات دانشجویی، اعم از علمی و فرهنگی (هفته نامه، ماهنامه، فصلنامه و گاهنامه).
- ✓ انتشار محصولات فرهنگی.
- ✓ انجام مسابقات و جشنواره‌های فرهنگی، ورزشی.
- ✓ برگزاری دوره‌های آموزشی مبانی اندیشه‌های اسلامی (طرح ولایت) برای اساتید و دانشجویان بسیجی.
- ✓ برگزاری همایش فرهنگی و هنری.
- ✓ تشکیل شبکه اطلاع رسانی (فرهنگی، علمی و سیاسی) اندیشه.
- ۲-۲-۷-۲- فعالیت‌های سیاسی
  - ✓ برگزاری نشست‌های مشترک با سایر تشکلهای.
  - ✓ تغذیه فکری دانشجویان از طریق انتشار بولتن و خبرنامه.
  - ✓ ایجاد شبکه خبری بین دانشگاه‌ها، مراکز و سازمان بسیج دانشجویی.
  - ✓ تشکیل سیستم خبری.
  - ✓ برگزاری گردهمائی سیاسی و میز گردها.
- ۳-۲-۷-۲- فعالیت‌های علمی
  - ✓ تشکیل و توسعه هسته‌های علمی.

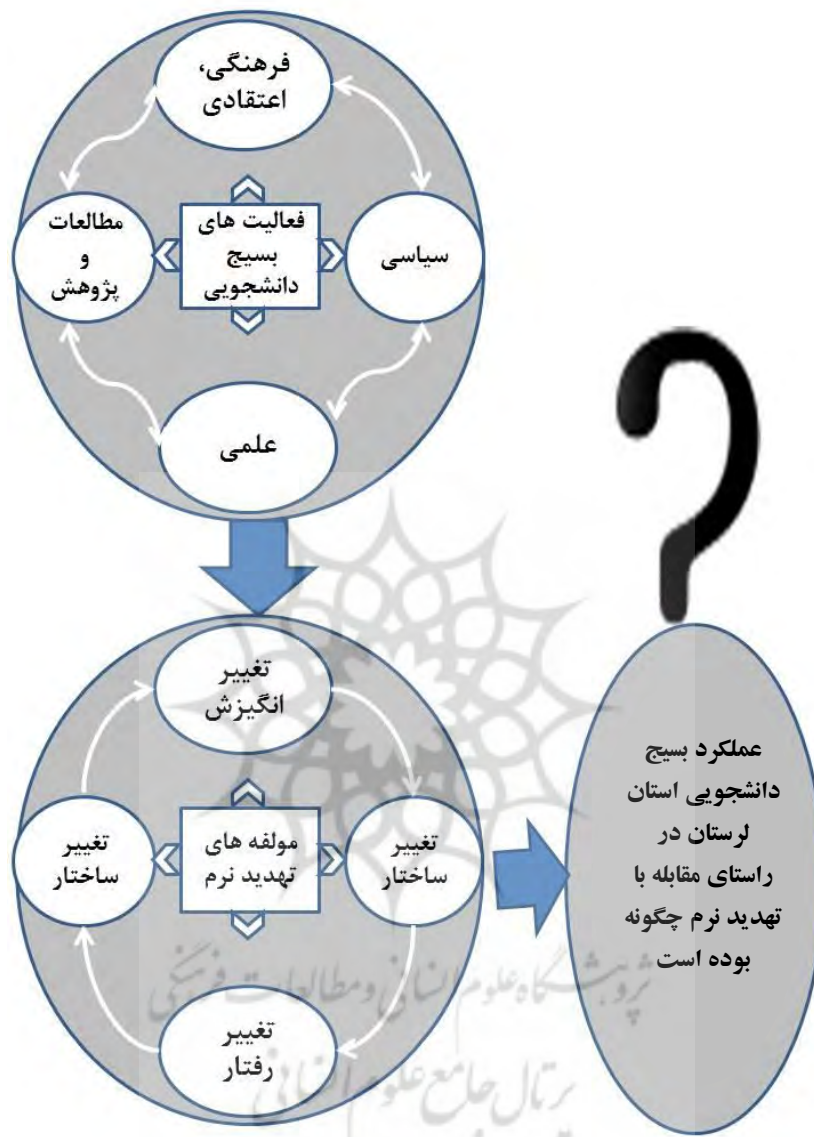

- ✓ برگزاری بازدیدهای علمی.
- ✓ برگزاری گرد همائی ممتازین تحصیلی.
- ✓ تقویت بنیه علمی دانشجویان بسیجی.
- ✓ برگزاری جشنواره‌های ابتکارات و اختراعات.
- ✓ برگزاری همایشهای علمی.
- ۴-۷-۲- فعالیت‌های مرکز مطالعات و پژوهش
- ✓ تشکیل کمیسیون‌های مشورتی، تخصصی.
- ✓ انجام امور پژوهشی و مطالعاتی (مستمر و موردی).
- ✓ تدوین سیر مطالعاتی برای اعضای بسیج دانشجویی در سطوح مختلف.
- ✓ ایجاد زمینه تعامل اساتید متعهد و دانشجویان بسیجی و گسترش فعالیت‌های فکری و پژوهشی.
- ✓ تلاش در جهت تشکیل مجمع اندیشمندان انقلاب اسلامی.
- ✓ انتشار کتاب و نشریات متمرکز سازمان بسیج دانشجویی.
- ✓ تأمین استاد و سخنران برای برنامه‌های متمرکز و غیر متمرکز بسیج دانشجویی در سراسر کشور.
- ✓ تشکیل واحد منابع اطلاع رسانی جهت تسهیل در امور پژوهشی.
- ✓ انجام امور نیازسنجی بسیج و افکارسنجی دانشگاه و اجتماع.
- ✓ برگزاری گفتمان‌های دانشجویی در کارگاه‌های اندیشه.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فعالیت‌های بسیج دانشجویی در یک نگاه

۱۲. تجزیه و تحلیل

۱-۱۲. سیمای پاسخ دهندگان

الف) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر تحصیلات

جدول ۱- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر تحصیلات

درصد تراکمی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	سطح تحصیلات
۲/۴	۲/۴	۱/۲	۵	دیپلم و پایین تر
۳۲/۲	۲۹/۸	۲۵/۶	۶۱	فوق دیپلم
۷۰/۷	۳۸/۵	۳۳/۲	۷۹	لیسانس
۷۳/۲	۲/۴	۱/۲	۵	فوق لیسانس
۱۰۰/۰	۲۶/۸	۲۳/۱	۵۵	دانشجو
	۱۰۰/۰	۸۶/۱	۲۰۵	جمع
		۱۳/۹	۳۳	بی جواب
		۱۰۰/۰	۲۳۸	جمع کل

با توجه به جدول فوق ملاحظه می شود که ۲۷/۷٪ پاسخ گویان دارای تحصیلات فوق دیپلم و پایین تر، ۳۲/۲٪ لیسانس، ۲/۱٪ فوق لیسانس و ۱/۲۳٪ دانشجو در مقاطع مختلف کارشناسی و کاردانی می باشند و ۱۳/۹٪ به این سؤال پاسخ نداده اند. نتیجه اینکه پاسخ گویان از نظر تحصیلات در سطحی مطلوب قرار دارند و برای پاسخ گویی به سؤالات تحقیق مناسب به نظر می رسند.

ب) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر جنسیت

جدول ۲- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تراکمی
مرد	۸۹	۳۷/۴	۴۳/۰	۴۳/۰
زن	۱۱۸	۴۹/۶	۵۷/۰	۱۰۰/۰
جمع	۲۰۷	۸۷/۰	۱۰۰/۰	
بی جواب	۳۱	۱۳/۰		
جمع کل	۲۳۸	۱۰۰/۰		

با توجه به جدول فوق ملاحظه می شود که ۳۷/۴٪ پاسخ گویان مرد و ۴۹/۶٪ زن می باشند و ۱۳٪ نیز به این سؤال جواب نداده اند. لذا تعادل جنسیت برای پاسخ گویی به سؤالات تحقیق رعایت شده و مناسب می باشد.

ج) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر نوع عضویت در بسیج

جدول ۳- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر نوع عضویت در بسیج

نوع عضویت	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تراکمی
فعال	۱۲۴	۵۲/۱	۶۲/۳	۶۲/۳
کارمند	۱	۰/۴	۰/۵	۶۲/۸
عادی	۷۳	۳۰/۷	۳۶/۷	۹۹/۵
خرید خدمت	۱	۰/۴	۰/۵	۱۰۰/۰
جمع	۱۹۹	۸۳/۶	۱۰۰/۰	
بی جواب	۳۹	۱۶/۴		
جمع کل	۲۳۸	۱۰۰/۰		

با توجه به جدول فوق ملاحظه می شود که ۵۲/۱٪ پاسخ گویان دارای عضویت فعال، ۳۰/۷٪ عضویت عادی، ۰/۴٪ کارمند و ۰/۴٪ نیز خرید خدمت می باشند و ۱۶/۴٪ به این سؤال پاسخ نداده اند.

د) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر مسئولیت در بسیج

جدول ۴- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر مسئولیت در بسیج

درصد تراکمی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	مسئولیت
۱/۵	۱/۵	۰/۴	۱	نماینده
۴/۵	۳/۰	۰/۸	۲	نیروی انسانی
۹/۰	۴/۵	۱/۳	۳	جانشین پایگاه
۱۳/۴	۴/۵	۱/۳	۳	آموزش
۱۶/۴	۳/۰	۰/۸	۲	سیاسی ورزشی
۱۹/۴	۳/۰	۰/۸	۲	اطلاع رسانی
۲۰/۹	۱/۵	۰/۴	۱	مسوول امر به معروف و نهی از منکر
۲۲/۴	۱/۵	۰/۴	۱	تأیید صلاحیت
۳۲/۸	۱۰/۴	۲/۹	۷	فرهنگی
۳۴/۳	۱/۵	۰/۴	۱	شورای پایگاه
۳۵/۸	۱/۵	۰/۴	۱	مسوول طرح ولایت
۳۷/۳	۱/۵	۰/۴	۱	شبکه خبر
۴۴/۸	۷/۵	۱/۲	۵	فرمانده پایگاه
۷۰/۱	۲۵/۴	۷/۱	۱۷	عضو شورای بسیج

(ادامه) جدول ۴- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر مسئولیت در بسیج

درصد تراکمی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	مسئولیت
۷۳/۱	۳/۰	۰/۸	۲	مسوول دفتر
۷۶/۱	۳/۰	۰/۸	۲	بازرسی
۷۷/۶	۱/۵	۰/۴	۱	مسوول عمرانی
۷۹/۱	۱/۵	۰/۴	۱	مسئول اردوهای جهادی
۸۳/۶	۴/۵	۱/۳	۳	دبیر کانون قرآن
۸۵/۱	۱/۵	۰/۴	۱	پشتیبانی
۸۸/۱	۳/۰	۰/۸	۲	عقیدتی
۹۴/۰	۶/۰	۱/۷	۴	هسته علمی
۹۵/۵	۱/۵	۰/۴	۱	مسوول اطلاعات
۹۸/۵	۳/۰	۰/۸	۲	بسیج اساتید
۱۰۰/۰	۱/۵	۰/۴	۱	تحلیل و بررسی
	۱۰۰/۰	۲۸/۲	۶۷	جمع
		۷۱/۸	۱۷۱	بی جواب
		۱۰۰/۰	۲۳۸	جمع کل

با توجه به جدول فوق ملاحظه می شود که ۲۸/۲٪ از پاسخ دهندگان که به این سؤال پاسخ داده اند دارای مسئولیت در پست های فوق الذکر در بسیج دانشجویی می باشند و ۷۱/۸٪ از پاسخ دادن به این سؤال خودداری کرده اند که به نظر می رسد آنها این سؤال را از حیث حفاظتی پاسخ نداده اند.

هـ) توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر سن

جدول ۵- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر سن

درصد تراکمی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	سن
۸۶/۸	۸۶/۸	۷۴/۴	۱۷۷	۱۵ تا ۲۵ سال
۹۹/۰	۱۲/۳	۱۰/۵	۲۵	۲۶ تا ۳۵ سال
۱۰۰/۰	۱/۰	۰/۸	۲	۳۶ تا ۴۵ سال
	۱۰۰/۰	۸۵/۷	۲۰۴	جمع
		۱۴/۳	۳۴	بی جواب
		۱۰۰/۰	۲۳۸	جمع کل

با توجه به جدول فوق ملاحظه می‌شود که سن ۷۴/۴٪ بین ۱۵ تا ۲۵ سال، ۱۰/۵٪ بین ۲۶ تا ۳۵ سال و ۰/۸٪ از پاسخ‌گویان بین ۳۶ تا ۴۵ سال می‌باشند. و ۱۴/۳٪ به این سؤال جواب نداده‌اند. لذا سن افراد برای پاسخ‌گویی به سؤالات تحقیق مناسب به نظر می‌رسد.

جدول ۶- توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر سابقه عضویت در بسیج

درصد تراکمی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	سابقه عضویت
۷۰/۷	۷۰/۷	۳۴/۵	۸۲	۱ تا ۵ سال
۹۶/۶	۲۵/۹	۱۲/۶	۳۰	۶ تا ۱۰ سال
۱۰۰/۰	۳/۴	۱/۷	۴	۱۱ تا ۱۵ سال
	۱۰۰/۰	۴۸/۷	۱۱۶	جمع
		۵۱/۳	۱۲۲	بی جواب
		۱۰۰/۰	۲۳۸	جمع کل

ملاحظه جدول فوق بیانگر این است که سابقه عضویت ۳۴/۵٪ از پاسخ دهندگان از ۱ تا ۵ سال، ۱۲/۶٪ از ۶ تا ۱۰ سال، ۱/۷٪ بین ۱۱ تا ۱۵ سال در بسیج دانشجویی می‌باشند. و ۵۱/۳٪ نیز به این پرسش پاسخ نداده‌اند.

۱۱۲-۲. یافته‌های تحقیق

الف) گویه‌های مربوط به متغیر عملکرد فرهنگی

جدول ۷- گویه‌های متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سوالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۱۱/۰	۲۶	۲۴/۹	۵۹	۲۹/۵	۷۰	۲۰/۳	۴۸	۱۴/۳	۳۴	برگزاری جشنواره نشریات بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۵/۱	۱۲	۱۹/۹	۴۷	۳۲/۶	۸۴	۲۵/۸	۶۱	۱۳/۶	۳۲	برگزاری جشنواره هنرمندان بسیجی دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۱۹/۰	۴۵	۲۴/۱	۵۷	۳۱/۲	۷۴	۱۶/۵	۳۹	۹/۳	۲۲	معرفی اسوه‌ها و الگوها و شهدای دانشجو در قالب یادوارها توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۱۴/۳	۳۴	۲۶/۲	۶۲	۳۰/۴	۷۲	۳۲/۰	۴۸	۸/۹	۲۱	تشکیل کانونهای بسیج توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۱۸/۹	۴۵	۲۶/۵	۶۳	۲۸/۶	۶۸	۱۸/۵	۴۴	۷/۶	۱۸	گرامیداشت مناسبتها در ایام... توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟

بررسی عملکرد سازمان بسیج دانشجویی در مقابله با تهدیدات نرم

(ادامه) جدول ۷- گویه‌های متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سؤالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۲۶/۱	۶۲	۲۳/۹	۵۷	۲۳/۱	۵۵	۱۸/۱	۴۳	۸/۸	۲۱	برگزاری اردوهای راهیان نور (بازدید از مناطق جنگی) توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر است؟
۱۳/۱	۳۱	۲۵/۳	۶۰	۳۰/۰	۷۱	۱۹/۴	۴۶	۱۲/۲	۲۹	برگزاری اردوهای توجیهی (دانشجویان جدیدالورود) و سیاحتی و زیارتی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۱۳/۴	۳۲	۱۸/۹	۴۵	۳۱/۵	۷۵	۲۰/۶	۴۹	۱۵/۵	۳۷	برگزاری نمایشگاه‌های موضوعی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۸/۲	۱۹	۲۷/۶	۶۴	۳۱/۰	۷۲	۱۸/۵	۴۳	۱۴/۷	۳۴	انتشار نشریات دانشجویی و محصولات علمی و فرهنگی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۴/۹	۲۲	۱۷/۹	۴۲	۳۲/۹	۷۷	۲۴/۴	۵۷	۱۵/۴	۳۶	برگزاری جشنواره و مسابقات فرهنگی و ورزشی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۱۷/۸	۴۲	۱۵/۳	۳۶	۲۷/۵	۶۵	۲۵/۰	۵۹	۱۴/۴	۳۴	برگزاری اردوهای (طرح ولایت) توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟

جدول ۷- گویه‌های متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سؤالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۸/۹	۲۱	۱۹/۱	۴۵	۳۶/۸	۹۴	۲۱/۲	۵۰	۱۱/۰	۲۶	سازماندهی دانشجویان در فعالیت‌های فرهنگی، سیاسی، دفاعی و سازندگی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان بوده است
۹/۸	۲۳	۱۹/۶	۴۶	۳۳/۶	۷۹	۲۳/۸	۵۶	۱۳/۲	۳۱	تشکیل شبکه اطلاع رسانی (فرهنگی، سیاسی، علمی) اندیشه، توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است

جدول ۸- شاخص‌های مربوط به متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۵/۰۰	حداکثر	۰/۸۸۸	انحراف معیار	۳/۰۴	میانگین
۲۲۶	تعداد	۴/۰۰	دامنه تغییر	۳/۱۵	میانه
		۱/۰۰	حداقل	۳/۱۵	نما

میانگین مربوط به متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی (۳/۰۴) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) سطح این میانگین از گزینه متوسط (۳/۰۰) بالاتر است، یعنی از نظر نمونه آماری، عملکرد فرهنگی بسیج دانشجویی استان لرستان در مقابله با تهدیدات نرم مناسب بوده چرا که از حد متوسط بالاتر است.

ب) گویه‌های مربوط به متغیر عملکرد سیاسی

جدول ۹- گویه‌های متغیر عملکرد سیاسی

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سوالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۸/۵	۲۰	۱۶/۹	۴۰	۲۸/۴	۶۷	۲۹/۷	۷۰	۱۶/۵	۳۹	برگزاری نشست های مشترک با سایر تشکل ها در دانشگاه ها توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۸/۱	۱۹	۱۹/۵	۴۶	۳۱/۴	۷۴	۲۶/۳	۶۲	۱۴/۸	۳۵	تغذیه فکری دانشجویان از طریق بولتن خبرنامه توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۸/۵	۲۰	۱۹/۹	۴۷	۳۳/۱	۷۸	۲۶/۷	۶۳	۱۱/۹	۲۸	ایجاد شبکه خبری بین دانشگاه ها و مراکز سازمان بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۷/۷	۱۸	۱۹/۱	۴۵	۳۰/۲	۷۱	۲۹/۸	۷۰	۱۳/۲	۳۱	تشکیل سیستم خبری توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۱۰/۹	۲۵	۲۱/۷	۵۰	۳۲/۶	۷۵	۲۲/۲	۵۱	۱۲/۶	۲۹	برگزاری همایش گروه های سیاسی و میزگردها توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است

جدول ۱۰- شاخص های مربوط به متغیر عملکرد سیاسی

شاخص	مقدار	شاخص	مقدار	شاخص	مقدار
میانگین	۲/۸۲	انحراف معیار	۰/۹۱۰	حداکثر	۵/۰۰
میانه	۲/۸۰	دامنه تغییر	۴/۰۰	تعداد	۲۲۷
نما	۲/۴۰	حداقل	۱/۰۰		

میانگین مربوط به متغیر عملکرد سیاسی (۲/۸۲) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) سطح این میانگین از گزینه متوسط (۳/۰۰) پایین تر است، یعنی از نظر نمونه آماری، عملکرد سیاسی بسیج دانشجویی استان لرستان در مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده چرا که از حد متوسط پایین تر است.

ج) گویه های مربوط به متغیر عملکرد علمی

جدول ۱۱- گویه های متغیر عملکرد علمی

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سوالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۸/۲	۱۹	۱۸/۲	۴۲	۳۳/۸	۷۸	۲۲/۵	۵۲	۱۷/۳	۴۰	تشکیل و توسعه هسته های علمی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۷/۴	۱۷	۲۳/۴	۵۴	۲۹/۴	۶۸	۲۲/۵	۵۲	۱۷/۳	۴۰	بازدیدهای علمی برگزار شده توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟

جدول ۱۱- گویه‌های متغیر عملکرد علمی (ادامه)

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سوالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۸/۷	۲۰	۱۹/۰	۴۴	۳۲/۵	۷۵	۲۶/۰	۶۰	۱۳/۹	۳۲	برگزاری گردهمایی‌های ممتازین تحصیلی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۹/۵	۲۲	۲۰/۸	۴۸	۲۸/۶	۶۶	۲۳/۸	۵۵	۱۷/۳	۴۰	تقویت بنیه علمی دانشجویان بسیجی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۸/۷	۲۰	۲۱/۱	۴۶	۲۲/۳	۵۱	۲۸/۸	۶۶	۲۰/۱	۴۶	برگزاری جشنواره ابتکارات و اختراعات توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۶/۱	۱۴	۲۳/۴	۵۴	۲۶/۰	۶۰	۲۶/۴	۶۱	۱۸/۲	۴۲	برگزاری همایش‌های علمی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟

جدول ۱۲- شاخص‌های مربوط به متغیر عملکرد علمی

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۵/۰۰	حداکثر	۹۸۴	انحراف معیار	۲/۷۸	میانگین
۲۲۱	تعداد	۴/۰۰	دامنه متغیر	۲/۸۳	میانه
		۱/۰۰	حداقل	۲/۰۰	نما

میانگین مربوط به متغیر عملکرد علمی (۲/۷۸) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) سطح این میانگین از گزینه متوسط (۳/۰۰) پایین تر است، یعنی از نظر نمونه آماری عملکرد علمی بسیج دانشجویی استان لرستان در مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده چرا که از حد متوسط پایین تر است.

د) گویه‌های مربوط به متغیر عملکرد مطالعاتی و پژوهشی

جدول ۱۳- گویه‌های متغیر عملکرد مطالعاتی و پژوهشی

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سؤالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۷/۳	۱۷	۱۸/۹	۴۴	۲۶/۶	۶۲	۳۱/۳	۷۳	۱۵/۹	۳۷	تشکیل کمیسیونهای مشورتی، تخصصی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۷/۳	۱۷	۱۷/۷	۴۱	۳۲/۳	۷۵	۲۵/۰	۵۸	۱۷/۷	۴۱	انجام امور پژوهشی و مطالعاتی (مستمر و موردی) توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۱۰/۳	۲۴	۱۸/۵	۴۳	۲۵/۸	۶۰	۳۰/۵	۷۱	۱۵/۰	۳۵	تدوین سیر مطالعاتی برای اعضای بسیج دانشجویی در سطوح مختلف توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است
۱۲/۲	۲۸	۲۱/۸	۵۰	۲۴/۹	۵۷	۲۱/۸	۵۰	۱۹/۲	۴۴	ایجاد زمینه تعامل میان اساتید متعهد و دانشجویان بسیجی و گسترش فعالیتهای فکری و پژوهشی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟

(۱۵۱امه) جدول ۱۳- گویه‌های متغیر عملکرد مطالعاتی و پژوهشی

خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		سوالات
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۱۰/۰	۲۳	۲۰/۱	۴۶	۲۷/۵	۶۳	۲۹/۷	۶۸	۱۲/۷	۲۹	انتشارات کتب و نشریات متمرکز سازمان بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۱۳/۵	۳۱	۱۶/۶	۳۸	۳۲/۸	۷۵	۲۴/۰	۵۵	۱۳/۱	۳۰	تأمین استاد و سخنران برای برنامه‌های اجرایی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۷/۵	۱۷	۱۸/۹	۴۳	۳۰/۷	۷۰	۲۸/۹	۶۶	۱۴/۰	۳۲	تشکیل واحد منابع و اطلاع رسانی جهت تسهیل در امور پژوهشی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۱۴/۰	۳۲	۲۱/۰	۴۸	۲۸/۴	۶۵	۲۱/۴	۴۹	۱۵/۳	۳۵	برگزاری گفتمانهای دانشجویی توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟
۱۴/۰	۳۲	۱۱/۴	۲۶	۲۸/۴	۶۵	۲۷/۹	۶۴	۱۸/۳	۴۲	انجام امور نیازسنجی بسیج و افکارسنجی دانشگاه و جامعه توسط بسیج دانشجویی استان لرستان در جهت مقابله با تهدیدات نرم به چه میزان مؤثر بوده است؟

جدول ۱۴- شاخص‌های مربوط به متغیر عملکرد مطالعاتی

شاخص	مقدار	شاخص	مقدار	شاخص	مقدار
میانگین	۲/۸۲	انحراف معیار	۰/۹۵۱	حداکثر	۵/۰۰
میانه	۲/۸۹	دامنه متغیر	۴/۰۰	تعداد	۲۲۳
نما	۳/۰۰	حداقل	۱/۰۰		

میانگین مربوط به متغیر عملکرد مطالعات و پژوهشی (۲/۸۲) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) سطح این میانگین از گزینه متوسط (۳/۰۰) پایین تر است، یعنی از نظر نمونه آماری، مطالعات پژوهشی بسیج دانشجویی استان لرستان در مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده چرا که از حد متوسط پایین تر است.

۱۲-۳. تحلیل یافته‌ها

با توجه به اینکه سؤالات تحقیق در سطح رتبه‌ای اندازه‌گیری شده‌اند، پس از جمع‌بندی، مشخصات یک متغیر فاصله‌ای را پیدا می‌نمایند، اما برای استفاده از آماره‌های پارامتریک بایستی توزیع مقیاس از توزیع نرمال تبعیت نماید، لذا بدین منظور از آزمون نرمالیت استفاده شده که نتایج آن در جدول زیر آمده است.

جدول ۱۵- آزمون کولموگروف اسمیرنوف (تست نرمالیت)

شاخص	عملکرد فرهنگی	عملکرد سیاسی	عملکرد علمی	مطالعات پژوهشی
تعداد	۲۲۶	۲۲۷	۲۲۱	۲۲۳
میانگین	۳/۰۴۴۲	۲/۸۲۰۳	۲/۷۷۹۸	۲/۸۱۱۷
انحراف معیار	۰/۸۸۸۳۱	۰/۹۰۹۶۰	۰/۹۸۴۳۶	۰/۹۵۰۶۵
آماره Z	۰/۸۹۹	۱/۳۸۷	۱/۰۸۷	۱/۲۰۳
معناداری دوسویه	۰/۳۹۴	۰/۰۴۳	۰/۱۸۸	۰/۱۱۰

معناداری مشاهده شده در جدول فوق، در همه موارد به استثنای متغیر عملکرد سیاسی از معناداری آلفای ۵٪ بزرگتر هستند، این خود بیانگر آن است که تقریباً در همه موارد توزیع‌ها نرمال می‌باشند و لذا در این موقعیت معناداری، ما مجاز به استفاده از آزمون‌های پارامتریک هستیم.

جدول ۱۶- آزمون فرض t یک متغیره و معناداری شاخص‌های متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی

معناداری	درجه آزادی	t	میانگین	تعداد	عملکرد فرهنگی
۰/۴۵۵	۲۲۵	۰/۷۴۹	۳/۰۴۴۲	۲۲۶	

سؤال فرعی ۱: به نظر می‌رسد که فعالیت‌های فرهنگی، اعتقادی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب بوده است. بدین ترتیب ملاحظه می‌شود، سطح معناداری متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی از معناداری آلفای ۵٪ بزرگتر است، بدین معنی که تفاوت بین (میانگین محاسبه شده و گزینه متوسط) معنادار است، این میانگین نشان می‌دهد، عملکرد فرهنگی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم در حد متوسط و پایین‌تر بوده لذا این فعالیت‌ها مناسب و کافی بوده است.

جدول ۱۷- آزمون فرض t یک متغیره و معناداری شاخص‌های متغیر عملکرد سیاسی

معناداری	درجه آزادی	t	میانگین	تعداد	عملکرد سیاسی
۰/۰۰۳	۲۲۶	-۲/۹۷۷	۲/۸۲۰۳	۲۲۷	

سؤال فرعی ۲: به نظر می‌رسد که فعالیت‌های سیاسی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است. بدین ترتیب ملاحظه می‌شود، سطح معناداری متغیر عملکرد سیاسی از معناداری آلفای ۵٪ کوچکتر است، بدین معنی که با ضریب اطمینان ۹۹٪ تفاوت بین (میانگین محاسبه شده و گزینه

متوسط) معنادار نیست. این میانگین نشان می‌دهد، عملکرد سیاسی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب بوده است.

جدول ۱۸- آزمون فرض t یک متغیره و معناداری شاخص‌های متغیر عملکرد علمی

معناداری	درجه آزادی	t	میانگین	تعداد	عملکرد علمی
۰/۰۰۱	۲۲۰	-۳/۳۲۶	۲/۷۷۹۸	۲۲۱	

سؤال فرعی ۳: به نظر می‌رسد که فعالیت‌های علمی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است بدین ترتیب ملاحظه می‌شود، سطح معناداری متغیر عملکرد علمی از معناداری آلفای ۵٪ کوچکتر و این معناداری نیز از ۱٪ کمتر است. بدین معنی که با ضریب اطمینان ۹۹٪ تفاوت بین میانگین محاسبه شده و گزینه متوسط) معنادار نیست، این میانگین نشان می‌دهد، عملکرد علمی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است.

جدول ۱۹- آزمون فرض t یک متغیره و معناداری شاخص‌های متغیر مطالعات پژوهشی

معناداری	درجه آزادی	t	میانگین	تعداد	عملکرد پژوهشی
۰/۰۰۱	۲۲۰	-۳/۳۲۶	۲/۷۷۹۸	۲۲۱	

سؤال فرعی ۴: به نظر می‌رسد که فعالیت‌های مرکز مطالعات و پژوهشی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است بدین ترتیب ملاحظه می‌شود، معناداری متغیر مطالعات پژوهشی از معناداری آلفای ۵٪ کوچکتر است، این معناداری از ۱٪ نیز کمتر است بدین معنی که با ضریب اطمینان ۹۹٪ تفاوت بین میانگین محاسبه شده و گزینه متوسط) معنادار نیست. این میانگین نشان می‌دهد عملکرد مرکز مطالعات و پژوهشی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است.

۱۳. نتیجه‌گیری

در این تحقیق در یک نتیجه‌گیری کلی می‌توان عملکرد بسیج دانشجویی استان لرستان را در جهت مقابله با تهدیدات نرم در بخش‌های فرهنگی، اعتقادی، سیاسی، علمی، مطالعات و پژوهشی به شرح ذیل بیان نمود.

۱-۱۳. فرهنگی، اعتقادی

در تحلیل یافته‌های تحقیق ملاحظه گردید که سطح معناداری متغیر عملکرد فرهنگی، اعتقادی از معناداری آلفای ۰.۵/بزرگتر است؛ بدین معنی تفاوت بین (میانگین محاسبه شده و گزینه متوسطه) معنادار است، این میانگین نشان می‌دهد که عملکرد بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم در حد متوسط و پایین‌تر بوده لذا این فعالیت‌ها مناسب و کافی بوده است.

۲-۱۳. سیاسی

در تحلیل یافته‌های تحقیق ملاحظه گردید که سطح معناداری متغیر عملکرد سیاسی از معناداری آلفای ۰.۵٪ کوچکتر است، بدین معنی که با ضریب اطمینان ۹۹٪ تفاوت بین (میانگین محاسبه شده و گزینه متوسط) معنادار نیست، این میانگین نشان می‌دهد که عملکرد سیاسی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است

۳-۱۳. علمی

در تحلیل یافته‌های تحقیق ملاحظه گردید که سطح معناداری متغیر عملکرد علمی از معناداری آلفای ۰.۵٪ کوچکتر و این معناداری نیز از ۰.۱٪ کمتر است بدین معنی که با ضریب اطمینان ۹۹٪ تفاوت بین (میانگین محاسبه شده و گزینه متوسط) معنادار نیست. این میانگین نشان می‌دهد که عملکرد علمی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است.

۱۳-۴. مطالعاتی و پژوهشی

در تحلیل یافته‌های تحقیق ملاحظه گردید که سطح معناداری متغیر مطالعات پژوهشی از معناداری آلفای ۰/۵/کوچکتر است و این معناداری از ۰/۱/تیز کمتر است. بدین معنی که ضریب اطمینان ۹۹٪ تفاوت بین (میانگین محاسبه شده و گزینه متوسط) معنادار نیست. این میانگین نشان می‌دهد که عملکرد مرکز مطالعات و پژوهشی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب نبوده است.

۱۴. پیشنهادها

در این جا پیشنهادات و راه‌کارهایی را در جهت بر طرف کردن نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت بسیج دانشجویی استان لرستان با توجه به نتیجه تحلیل در بخش‌های فرهنگی، سیاسی، علمی و مطالعات و پژوهشی که می‌تواند این تشکل را در مقابله با تهدیدات نرم دشمن هرچه قدرتمندتر نماید به شرح ذیل بیان می‌دارم.

۱۴-۱. فرهنگی، اعتقادی

در این راستا با توجه به اینکه عملکرد فرهنگی، اعتقادی بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم مناسب بوده است لذا پیشنهاد می‌گردد که: ۱۴-۱-۱- مسئولین امر با ادامه جدی این روند و تقویت هرچه بیشتر بسیج در دانشگاه‌های این استان به منظور تحقق فضای فرهنگی و اعتقادی مناسب‌تر باعث ایجاد روح خودباوری جامعه دانشگاهی شوند.

۱۴-۱-۲- باید با بازتعریف بسیج دانشجویی به عنوان یک نهاد فرهنگی موثر با تاکید بر تعامل این تشکل با دیگر تشکل‌های فرهنگی مستقر در دانشگاه‌ها و استفاده از برخی نظرات مفید و سازنده آنها این ذهنیت برخی را که بسیج را تنها نهاد نظامی می‌دانند تغییر داد. البته تغییر بینش و نگرش نیازمند یک کار فرهنگی مدت‌دار، هدفمند و سازماندهی شده است که باید مسئولین بسیج دانشجویی که متولیان فرهنگ اسلامی در سطح دانشگاه‌ها هستند با مدیریت و منابع و کارکردهای دیپلماسی نرم، راه‌کارهای نوین و متناسب با طیف مخاطب را شناسایی و در جهت تاثیرگذاری بر اندیشه آنان تلاش نمایند.

۱۴-۲. سیاسی

در این راستا با توجه به اینکه عملکرد متغیر سیاسی بسیج دانشجویی در سطحی نامناسب به نظر می‌رسد، لذا پیشنهاد می‌گردد از آنجا که بسیج دانشجویی را نباید تنها محدود به محیط دانشگاه دانست و در سطحی وسیع‌تر و نگاهی عمیق‌تر آن را باید جریانی دید که از دانشگاه آغاز و جامعه را تحت الشعاع عملکرد خود قرار می‌دهد پیشنهاد می‌گردد که:

۱۴-۲-۱- مسئولین امر با توجه جدی به ضعف در این زمینه و با درایت و دقت بیشتر سعی بر تبیین و تثبیت جایگاه محوری این تشکل در انسجام بخشی بین نیروهای خودی و تعامل مثبت با سایر بخش‌های جامعه، اعم از علمی و دانشگاهی در جهت کسب نقش جریان‌سازی، هدایت‌گری و پیش‌قراولی جنبش دانشجویی کشور نمایند.

۱۴-۲-۲- با گسترش دوره‌های آموزشی، توجهات سیاسی و جریان‌شناسی برای گروه‌های مختلف بسیج دانشجویی و اساتید فراخور سطح دانش آنان مانند برگزاری دوره‌هایی نظیر «بصیرت» که تجربه آن در بسیج وجود دارد توانایی و آگاهی این اقشار را ارتقاء بیشتری بخشند.

۱۴-۳. علمی

در متغیر عملکرد علمی بسیج دانشجویی گرچه فعالیت‌های این تشکل نامناسب بوده اما از آنجا که رشد و شکوفایی دانشجویان و دانشگاهیان عاملی موثر در گذار از موانع و کسب شرایط ایده‌آل است و می‌تواند پشتوانه‌ای مستحکم در جهت حفظ استقلال ملی، فرهنگی و اعتقادی باشد لذا پیشنهاد می‌گردد که:

۱۴-۳-۱- مسئولین با تقویت بسیج و گسترش فعالیت‌های هرچه بیشتر آن در زمینه‌های علمی با تمرکز بر محیط‌های دانشگاهی با همان حربه سلاح نرم یعنی بسیج علمی و معرفتی دانشجویان به مقابله با تهدیدات نرم دشمن پردازند چرا که جنگ نرم را تنها قدرت نرم پاسخگو می‌باشد.

۱۴-۴. مطالعات پژوهشی

نتیجه تحلیل یافته‌های تحقیق در متغیر مطالعات پژوهشی، عملکرد بسیج دانشجویی در این زمینه را نامناسب ارزیابی نموده لذا پیشنهاد می‌گردد که:

۱۴-۴-۱- مسئولین امر با توجه به ضرورت شناخت، تعریف و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و مطالعاتی در دانشگاه‌ها و انتقال نتایج و محصولات این گونه فعالیت‌ها به صورت مستقیم به دانشجویان، برای تحقیق و تفحص در زمینه‌های مختلف ضمن ادامه روند فعلی ودقت و ظرافت بیشتر، بسیج را در این زمینه یاری نمایند تا عاملی موثر بر پیدایش انگیزه در دانشجویان برای ارائه مقالات و پایان‌نامه‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی برای شناخت توان‌های بالقوه و تقویت نیروهای بالفعل این تشکل در دانشگاه‌ها باشد.

۱۴-۴-۲- باید بر روی مقوله آینده پژوهی با توجه به نیازها و امکانات بسیج دانشجویی سرمایه‌گذاری کرد و از جزم‌گرایی در بسیج پرهیز نمود و از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاهی که بر روی موضوعات «نحوه نفوذ نرم افزاری بسیج» متمرکز می‌شوند حمایت کرد.

۱۵. پیشنهاد به محققین آینده

با توجه به اینکه در تحلیل یافته‌ها و نتیجه‌گیری به عمل آمده، عملکرد بسیج دانشجویی استان لرستان در دانشگاه‌های این استان در جهت مقابله با تهدیدات نرم در بخش‌های سیاسی، علمی و مطالعاتی و پژوهشی در سطحی نامناسب ارزیابی گردیده اما در بخش فرهنگی و اعتقادی عملکرد مناسبی داشته است لذا پیشنهاد می‌گردد محققینی که قصد ادامه این تحقیق را دارند بررسی عوامل عدم موفقیت بسیج دانشجویی استان لرستان را در زمینه‌های سیاسی، علمی و مطالعاتی و پژوهشی در جهت مقابله با تهدیدات نرم دشمن را مورد تحقیق و تفحص قرار دهند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فهرست منابع

۱. قرآن کریم
۲. افتخاری، اصغر و همکاران (۱۳۸۷). قدرت نرم. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) و پژوهشکده مطالعات و تحقیقات بسیج.
۳. بی، نا (۱۳۸۲). آشنایی با بسیج دانشجویی. تهران: سازمان بسیج دانشجویی.
۴. بی، نا (۱۳۸۶). سالنامه آماری لرستان در سال ۸۵ خرم آباد: انتشارات معاونت برنامه‌ریزی استان لرستان.
۵. پستمن، نبل (۱۳۷۵). زندگی در عیش، مردن در خوشی. ترجمه: صادق طباطبایی، تهران: انتشارات مطبوعات
۶. حداد عادل، غلامعلی (۱۳۷۲). فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی. تهران: انتشارات سروش.
۷. رفیع، برتران (۱۳۷۶). فرهنگ و سیاست. ترجمه: احمد تقی‌زاده، تهران: انتشارات دادگستر.
۸. رنجبران، داود (۱۳۸۸). جنگ نرم. تهران: انتشارات ساحل اندیشه (سات).
۹. سبحانی‌فر، محمدجواد و دیگران (۱۳۹۲). اندیشه‌های دفاعی فرمانده معظم کل قوا. انتشارات دانشگاه افسری.
۱۰. نائینی، علی محمد، (۱۳۸۷). ابعاد تهدید نرم در استراتژی امنیت ملی آمریکا. فصلنامه علمی، تخصصی عملیات روانی، شماره ۲۱، تهران: انتشارات دانشگاه امام حسین (ع).
۱۱. مرکز آمار ایران (۱۳۸۶). سرشماری عمومی نفوس و مسکن آبان ۱۳۸۵ نتایج تفصیلی استان لرستان، تهران: معاونت برنامه‌ریزی برنامه و بودجه.
۱۲. موند، رزا (۱۳۸۲). فرهنگ و جامعه. تهران: نشر قطره.
۱۳. نبوی، عباس (۱۳۷۹). فلسفه قدرت. تهران: انتشارات الهادی.
۱۴. یگانه مردای، فرشته و همکاران (۱۳۸۴). گزارش سیاسی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی استان لرستان. خرم آباد: انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان لرستان.
۱۵. سایت: ۱۰۱. http : Wikipedia. com /۵۴۲۳/amar.